

*Našim občanom, podjetjem in drugim ustanovam,
ki delujejo na območju občine Krško in dajejo
svoj prispevek k njenemu napredku,*

voščimo božič in novo leto.

*Vsem želimo prijetno praznovanje, v letu 1992
pa veliko osebne sreče, delovnih uspehov in dobrih poslovnih
rezultatov.*

Skupščina občine Krško in Izoršni svet

Novoletna jelka naj bi bila darilo naravi!

V zadnjem času nas propagandisti obsipavajo s predlogi, naj za božično in novoletno rajanje ne uničimo smrečice, pač pa naj si nabavimo tako, ki je posajena v loncu in jo lahko po praznikih shranimo za prihodnje leto ali spomladi posadimo. Iz lastnih izkušenj vam lahko povemo, da se shranjevanje v loncu ne obnese, ker očitno smreke in jelke niso temu namenjene in ne prenesejo tovrstnega ujetništva. Je pa vsekakor prikupen prispevek k ohranjanju narave, če vsako leto na pomlad drevesce presadimo iz lonca v zemljo.

Skušali smo poizvedeti, kako sploh je s smrečicami letos. V brežiškem Gozdnem gospodarstvu so nam povedali, da skušajo z nekomercialno prodajo cenenih, namenoma za to gojenih smrečic, kar se da preprečiti kraje po gozdovih. Prodajajo jih njihove izpostave v Brežicah, Kostanjevici, Sevnici, Mokronogu, Radečah in na Senovem. Sezona prodaje se začne 10 dni pred prazniki, za legalno posekane pa veljajo samo smrečice, označene s plombo. Tudi zasebni lastniki gozdov, ki imajo v ta namen gojene nasade ali pa so strokovno razredčili svoje hoste, se lahko povežejo z gozdarji in si dajo drevesca, namenjena za tržišče, označiti.

Miklavž pri krških malčkih. Foto: Ž. Kraljić

Na njihovem posestvu, drevesnici na Rimšu, so se prodaje v lonce posajenih drevesc lotili že lani, vendar posel zaradi cene nekako ni stekel. Z drevescem je bilo treba seveda kupiti še posodo, cena je poskočila za skoraj 100 % in akcija očuvanja narave je ostala v mejah lepih želja. Prodali so jih le nekaj, za vzorec. Letos so se odločili, da lahko kupci posodo prinesejo s seboj ali pa si dajo smrečico posaditi kar v plastično vrečo, ki bo vsekakor drevesce obvarovala do sajenja. Za tako posajeno drevesce boste odšteli le 10 % pribitka k osnovni ceni. Le prej se morate domeniti, da vam ga pripravijo, ker jih je lanska izkušnja izučila, da s predhodnim sajenjem v te t.i. kontejnerje ne bodo pretiravali. Zato vsi tisti, ki želite božično drevesce ali novoletno jelko posajeno v grudi zemlje, pokličite v drevesnico Rimš (tel. 75-507) in se z njimi o tem domenite.

Cene drevesc so odvisne od velikosti rastlin, so pa z vštetim 33,5-odstotnim prometnim davkom naslednje:

Višina	Cena		
0,5 – 1,0 m	270 SLT	3 – 4 m	1470 SLT
1,0 – 1,5 m	450 SLT	4 – 5 m	2270 SLT
1,5 – 2,0 m	680 SLT	5 – 6 m	2750 SLT
2,0 – 2,5 m	900 SLT	6 – 7 m	3400 SLT
2,5 – 3 m	1130 SLT	7 – 8 m	4100 SLT
		8 – 9 m	4800 SLT

Za vsak nadaljnji meter višine (za javne prireditve, npr.) naraste cena – brez prometnega davka – za nadaljnjih 100 SLT. Tudi manjše smrečice prodajajo na naročilnico, na kateri je odtisnjena izjava, torej brez prometnega davka.

Za primerjavo zapišimo, da smo pri novomeškem Gozdnem gospodarstvu slišali za drugačno stališče. Smrečice prodajajo na povsem komercialni osnovi, zavedajo se, da je tveganje veliko, saj jim lahko 26. decembra ostane neprodanih veliko drevesc, ki jih lahko samo še skurijo. Zato osnovni, grosistični ceni poleg 33,5 % prometnega davka prištevajo še trgovsko maržo. Cene pri njihovih prodajalcih kupljenih drevesc, brez trgovske marže in prometnega davka, so naslednje: za 1-1,5 m veliko drevesce je grosistična cena 280 SLT, za 1,5-2 m 440 SLT in za 2-3 m 680 SLT. Skratka: račun pokaže, da se cene med novomeškimi in brežiškimi smrečicami skoraj nič ne razlikujejo.

*Vesele božične praznike
in srečno novo leto vam želi
Uredništvo*

Drugi Otroški parlament

Drugi Otroški parlament je bil 15. novembra. Svoje predstavnike so na "zasedanje" poslale vse osnovne šole iz občine in krška srednja šola. Skupaj so pregledali, kako so bile uresničene lanskoletne zahteve in so vsako posebej ocenili s šolsko oceno. Skupna povprečna ocena, ki jo je dobila občina, je znašala 2,5. To pa med drugim pomeni, da so se nekatere stare pobude in zahteve znašle tudi med letošnjimi. A medtem ko so lani izpostavljali probleme varstva okolja, urejanja prometa, šolskih prostorov in prostega časa, so se tokrat pojavili novi: potrebe po interesnih dejavnostih, ki jih je suša v šolskem proračunu močno oklestila, in vprašanja zaključnih izpitov ter izbire srednješolskih programov.

Vse predloge in zahteve bo skupščinska služba podrobno zabeležila in shranila. Tu pa bomo navedli le najbolj specifične iz posameznih okolij.

Učenci iz **Brestanice** predlagajo, naj se cesta, ki vodi v Jetrno selo, prestavi tako, da ne bo več sekala šolskega prostora in ogrožala otrok (iz šole in vrtca) ter motila pouka. Narisali so tudi skico rešitve, predstavnike občine pa povabili, naj si problem pridejo ogledat na sam kraj.

Koprivnica je edina krajevna skupnost v občini, ki še nima vrtca. Ta gostuje v šoli, učenci 1. razreda pa se morajo zato kar naprej seliti iz učilnice v učilnico. Tudi prostora za telesnovzgojno dejavnost nimajo, zlasti ne pozimi. "Naša šola je res na robu občine," je rekel predstavnik koprivniške šole, "pa zato še ni treba pozabiti nanjo. Radi bi samo tisto, kar drugi že zdavnaj imajo."

Problem šolarjev iz **Kostanjevice** so pomanjkljive in neurejene športne površine, po-

leg njih pa še interesne dejavnosti. Lani so jih imeli 17, med njimi računalniški in modelarski krožek, letos jim je ostala samo ena, ker šola nima denarja, da bi plačala mentorje. V šoli menda pravijo, naj si sami poiščejo mentorje, ki bi bili pripravljeni prostovoljno voditi dejavnosti, učenci pa želijo, da jih poišče šola.

Učence **krške šole Jurija Dalmatina** pesti pomanjkanje prostora, zato morajo imeti nekateri oddelki pouk v drugih stavbah. Rešitev vidijo v dvoizmenskem pouku. Skrbi jih tudi promet. Mimo šole vodi cesta proti Zdolam, promet je gost, preglednost pa precej zmanjšana zaradi dreves v bližnjem parku. Menijo, da bi bilo tu treba omejiti hitrost, v križišču pri Podmornici pa postaviti semaforje.

V **Leskovcu** imajo veliko dejavnosti in mentorjev, a bi jih radi še več, predvsem si želijo, da bi bazen, ki je v šoli, tudi služil svojemu namenu. Šolarji z drnovskega konca bi imeli arheološko društvo, pa niso vede-

li, na koga se obrniti. Nogometno igrišče bi si kar sami uredili, samo tega niso vedeli, kdo jim to lahko dovoli. Še posebej pa so se leskovski učenci zavzeli za kolesarsko stezo proti Krškemu. "Vse nas je prizadelo, ko se je ponesrečil naš učenec," je povedal leskovski predstavnik. "Menimo, da je to zadosten razlog, da naredimo kolesarsko stezo."

Iz šole **dr. Mihajla Rostoharja** so prišli predlogi za skupni mladinski prostor, popoldansko delavnico za rekreacijo, likovno delavnico in še kaj. Opozorili so tudi na nevarno pot za pešce s Sotelskega, kjer ni pločnika.

Senovčani trdijo, da je problem interesnih dejavnosti mogoče rešiti, v dokaz navajajo lastno izkušnjo, ker so to vprašanje uredili sami na šoli. Bolj jih skrbijo prometne pomanjkljivosti na poti od Brestanice pa vse do Bohorja. Zbuja jo se jim tudi dvomi o neoporečnosti pitne vode, za katero pravijo, da je ob deževju še najbolj podobna mleku.

Predlagali so, naj se krška delegacija na

NAŠ GLAS

NAŠ GLAS – SKUPŠČINSKE DELEGATSKE INFORMACIJE – Izdaja: INDOK center Skupščine občine Krško – Naklada: 2400 izvodov – Odgovorni urednik: Ivan Kastelic – Uredništvo: CKŽ 12, 68270 Krško, telefon: (0608) 21-868 – telefaks (SO Krško): (0608) 21-828; 21-678 – Tisk in grafična priprava: Papirkonfekcija – predelava papirja in grafične storitve

Krško, d.o.o. – Glasilo je oproščeno temeljnega in posebnega davka od prometa proizvodov na podlagi mnenja Republiškega sekretariata za informiranje št. 23-91 z dne 25. junija 1991 – Za točnost podatkov in informacij, ki so objavljeni kot uradna obvestila, pojasnila ali strokovna gradiva, odgovarjajo posamezne službe, organi oziroma strokovni delavci, ki so pod temi besedili podpisani. – Rokopisov in slik ne vračamo.

Poleg delegatov osnovnih šol so se zasedanja Otroškega parlamenta udeležili še občinski ministri in predstavniki Občinske zveze prijateljev mladine, predstavniki političnih strank, mentorji in podpredsednik občinske skupščine; predsednika pa ni bilo, zato mu je parlament izrekel ostro kritiko. Predstavniki

javnega obveščanja niso manjkali. Ta parlament pa ne bi bil otroški, če bi samo razpravljali. Zato smo tega dne v skupščinski dvorani videli nastop plesalcev, slišali malega harmonikarja in pevko pesmice z vznemirljivo vzhodnjaško glasbo.

zasedanju Otroškega parlamenta v republiški skupščini upre taki maturi, kot je sedaj vsiljena; naj bo natančneje načrtovana, so zahtevali, in priprave zanjo naj se začno že v 5. razredu.

Iz **Podbočja** so prinesli cel spisek želja. Na njem so se znašli bazen, teniško igrišče, mini golf, poligon za BMX in rolkarje, izposojevalnica čolnov, slaščičarna, igrišče v Kalcah-Naklem, plesna šola. Se pa sami zavedajo, so dejali, da so to res velike želje, zato bi bili zadovoljni, če bi se uresničile tudi v več letih.

Med **srednješolci** je precej takih, ki težko zmorejo denarne stroške. Ob štipendijah, ki znašajo med 1000 in 2000 SLT, morajo za mesečno vozovnico odšteti 1500 SLT, to pa seveda še ni vse. Zavzeli so se za to, da bi imeli vsaj večji popust za prevoz.

To je torej skrajšan popis pričakovanih potreb in ob malokateri bi lahko predlagateljem očitali pomanjkanje občutka za real-

nost. Uresničevale se bodo po malce vijugasti poti med željami in možnostmi ter seveda pripravljenostjo odraslih, ki smo jim zaupali pravico do odločanja. Tem bo tričlanska delegacija, izvoljena 15. novembra, neposredno prenesla sklepe Otroškega parlamenta.

“Leticija in Luštrek” z Mileno Zupančič

Milena Zupančič, Polona Vetrh in Iztok Valič bodo 26. decembra ob 19. uri nastopili na krškem odru v predstavi Leticija in Luštrek. Delo angleškega avtorja Petra Shafferja režira Dušan Jovanovič, krško dvorano pa bodo za to priložnost posebej preuredili. Generalni pokrovitelj predstave je Tilia, zavarovalnica Novo mesto – Agencija Alja d.o.o. Krško.

“Veseli december” tudi v kulturnem domu

K prazničnemu vzdušju prednovoletnega časa bo krški kulturni dom prispeval z dvema predstavama za mlade gledalce. V ponedeljek, 9. decembra, bo nastopilo Šentjakobsko gledališče iz Ljubljane s **pravljico igro Trnuljčica**. Predstava bo na ta dan trikrat: ob 9.45, 11.30 in ob 16. uri. Deset dni kasneje, 19. decembra, boste lahko gledali nastop plesne skupine Mojce Horvat in pevke Romane Kranjčan v **muzikalu Mi se ne damo**. Predstave bodo ob 11, 12. in 19. uri.

Elektro šok je udaril v denarnice, glave, standard in še kam

Ali z zadnjo podražitvijo elektrike plačujemo tudi tisto, da se nam je odvalil kamen od srca, ko je (katerakoli) občinska skupščina sprejela sklep, da NAŠI firmi odpiše plačevanje družbenih obveznosti?!

Malo je stvari, ki so v današnjem času med ljudmi dvignile toliko razburjenja, kot ga je najnovejša pošiljka položnic in računov za porabljeno električno energijo. Ljudje so ogorčeni, saj vsote poračunov dolga za nazaj in izračuni obrokov za naprej (po novih cenah) presegajo vse meje njihovega razumevanja. Nesreča je združila redni sezonski prehod letne na višjo, zimsko tarifo in podražitev cene električne energije, ki nam jo je očitno poslala vlada, da bomo lažje pričakali Miklavža, Božička in novo leto. Še huje za ljudi je, da tolikšne vsote resno najedajo njihov standard preživetja na najnižji možni ravni. Plače so nizke, veliko ljudi je brez dela in vsote se preprosto ne pokrijejo niti na papirju, kaj šele v življenju.

Zato so zgradbo elektrodistribucije v Krškem zadnje dni dobesedno oblegali. Sprva se je kolona nezadovoljnih vila tudi na dohod pred vrati. Kmalu so se delavci elektrodistribucije organizirali in začeli reklamacije reševati na šestih mestih, povsod tam, kjer imajo v hiši računalnike, priključene na osrednji evidenčni sistem. Tudi sami so prizadeti, saj jih ljudje res grdo zmerjajo, medtem ko se sami ne počutijo krive, ker je nove cene pač določila oblast.

Pri okencih za reklamacije se ženske izmenjujejo, ker je preprosto nemogoče dostojno in uspešno reševati pravo poplavo reklamacij dan na dan. Ljudje so žaljivi, grozijo, se pri- tožujejo, moledujejo, ne verjamejo izračunom, očitajo dobičkarstvo in visoke plače v elektrogospodarstvu... Opazovali smo jih: ob vstopu so jezni in odločni, potem dolgo ne morejo razumeti, da se jim je račun za elektriko tako povišal, da ga ne zmorejo več plačati in da se ga, glede na stanje števca, ne da znižati, odhajajo potrti, zmedeni, prestrašeni. Zavrteli so nam kaseto, na katero so nekaj časa snemali obnašanje ljudi ob oken- cu: "Naj zdaj vsi skupaj pocrkamo zaradi te elektrike!? Kar naj pride odklopiti!... Z dvo- rišča ne bo odšel, trgo naj kar s seboj prine- se!... Naj le pride kdo odklopiti! Vzamem pi- štolo, pa bom vse postrelila!... Kdo mi bo plačal stroške, da hodim sem!?" Vsako izjavo spremlja ploha kletvic, dodatnih groženj...

Poiskali smo informacije pri gospodu Viliju Zorku, vodji oddelka za prodajo električne energije pri Javnem podjetju Elektro Celje, poslovni enoti Krško. Pravi, da so tudi oni prizadeti, ker država (lastnik) določa cene, oni se morajo pa soočiti z ljudmi. Po njegovih besedah bi bil dovolj hud šok že (lahko reče- mo) redna podražitev ob prehodu z letne na zimsko tarifo, dodatna podražitev pa je stvar še zaostila. Skušali smo izvedeti, kaj plaču-

jemo v tej podražitvi: razliko od neplačanega dolga (za 90 % ga je menda!), ki ga niso poravnali iz Jesenic, Štor, Ruš, Kidričeve- ga...), ali še kaj drugega. Pove nam samo zgornjo verzijo, ki jo poznamo že iz javnih občil. Izgubbarji so vsi v elektrogospodarstvu, amortizacije je vsako leto manj in postopoma lahko pride zaradi nevdzdrževanja do resnih okvar v sistemu. Pripoveduje tudi o posebni, novi tarifni skupini, imenovani 00, ki so jo

uvodili za obračun porabljene elektrike v za- vodih (šolah, vrtcih, bolnišnicah, kulturnih ustanovah) in ki je nižja od gospodinske. Ni pa povsem prepričan o tem, ali je bil to vzrok za tolikšno dodatno podražitev.

Ljudi je zrevoltirala in dotolkla socialna stiska. Ne morejo plačevati nemških cen za energijo, če nimajo nemških plač. Ne morejo jim pomagati drugače, kot da jim znižajo obroke glede na stanje po števcu tam, kjer podatki o porabi to dopuščajo. Če bodo redno spremljali porabo, bodo svoje obroke lah- ko redno tudi prilagajali dejanskemu stanju na števcu, če pa jim bo uspelo porabo elek- trike še zmanjšati, jim bodo znižali tudi obro- ke plačila. Sedaj je žal večina med njimi dol- žna plačati večji del tistega, kar piše na polož- nicah. Kot navodilo in morebitno pomoč lju- dem nam je gospod Zorko pripravil nekaj izvlečkov iz dokumentov.

Vili Zorko, vodja oddelka za prodajo električne energije: "Morda bi zmanjšali problem, če bi odpravili ločevanje na letno in zimsko tarifo, če bi bili vsi obroki bolj ali manj uravnoteženi. S to idejo v našem podjetju nisem prodr! Ljudje se pa pritožujejo, da poletna tarifa ni nikoli poletna, ker ostane zimska za poleti, nova zimska se pa vedno podraži."

Porabljeno električno energijo obračunavamo na osnovi določil **Tarifnega sistema za prodajo električne energije iz elektroenergetskega sistema Slovenije** (Ur. list SRS, št. 7/85; RS, št. 47/90 in RS, št. 16/91) in **Splošnih pogojev za dobavo in odjem električne energije** (Ur. list SRS, št. 27/85; 5/88; 23/88; 15/89 in 6/90), izključno v količinah, ki jih izmeri električni števec. Obračun se opravlja za uporabnike gospodinskega odje- ma enkrat letno, enotno v celi Sloveniji. Med obračunskim obdobjem dobijo uporabniki akontacijo – obroke dvomesečno, in sicer po tri enake, za čas višje sezone (za mesece ok- tober, november, december, januar, februar in marec) in tri obroke za čas nižje sezone (mesece april, maj, junij, julij, avgust in sep- tember). Osnova za izračun obrokov v teko-

čem letnem obračunskem obdobju je pov- prečna mesečna količina porabljene električ- ne energije iz preteklega letnega obračunske- ga obdobja – v času višje sezone za obroke v višji sezoni – in povprečna mesečna poraba (trije obroki so za višjo sezono in trije za nižjo sezono) ob predpostavki, da bo imel uporabnik v tekočem obračunskem obdobju enako porabo električne energije kot v prete- klelem obračunskem obdobju. Tako je višina posameznega obroka odvisna od osnove (povprečna mesečna poraba električne ener- gije v konkretni sezoni v kWh) in cene elek- trične energije, ki velja ob izpisu položnice.

Če v tekočem obračunskem obdobju upo- rabnik električne energije spreminja porabo električne energije v primerjavi s preteklim (poveča ali zmanjša), lahko zahteva korekcijo višine obroka.

Na osnovi zahtevka uporabnika (pisnega ali ustnega) – s tem da nam hkrati posreduje tudi odbirek električnega števca – preverimo utemeljenost njegove zahteve. Če je utemeljena, višino obroka ustrezno uskladimo s povprečno porabo v tekočem obračunskem obdobju.

Cena električne energije je sestavljena iz dveh elementov:

– **stalnega dela (obračunske moči)**, ki je namenjen za pokrivanje stalnih stroškov (predvsem vzdrževanje elektroenergetskih naprav: daljnovodov, transformatorskih postaj, visokonapetostnih omrežij, kablovodov), ki se določajo na osnovi jakosti glavnih varovalk. Tako je z vgrajenimi varovalkami možno hkrati uporabljati uporabnike v skupni moči:

1 x 20 A skupna moč ...: 4 kW
1 x 25 A skupna moč ...: 6 kW
1 x 35 A skupna moč ...: 8 kW
3 x 20 A skupna moč ...: 8 kW
3 x 25 A skupna moč ...: 10 kW

– **giblivega dela – porabljene električne energije (kWh)**, ki je namenjen za pokrivanje stroškov, odvisnih od porabe (predvsem stroški goriva za elektrarne; premog, uran, mazut...). Količine porabljene električne energije izmeri števec. Električne števce pa odbira dobavitelj ob spremembi sezon in za obračun. Ob spremembah cen električne energije se električni števci ne odbirajo, temveč se dobavljena električna energija obračuna v sorazmerju s številom dni veljavnosti posameznih tarifnih postavk med dvema odbirkoma. Lahko pa uporabnik v petih dneh po objavljeni novi ceni električne energije (v sredstvih javnega obveščanja) sporoči pisno svoj lastni odbirek števca, ki ga upoštevamo. V primeru, ko pooblaščenemu popisovalcu ob odbiranju pri uporabniku električni števec ni bil dostopen, mu pusti obrazec popisnice, ki jo uporabnik izpolni in vrne.

Uporabniki električne energije, predvsem v mestih Sevnica, Krško in Brežice, imajo obračun v novembru (letno obračunsko obdobje traja od oktobra do naslednjega oktobra), **na ostalih območjih pa je mesec obračuna maj** (letno obračunsko obdobje traja od aprila do naslednjega aprila). Obveznost plačila po obračunu in prvi obrok v prvem primeru zapade v mesecu decembru, kar pomeni, da je uporabnik dolžan poravnati doplačilo po obračunu dva meseca po ugotovljenem dejanskem strošku porabljene električne energije in prvi obrok, ki je za obdobje meseca oktobra

in novembra v decembru, torej po porabi in ne vnaprej.

Če stroški za električno energijo niso poravnani do roka zapadlosti, uporabniku pošljemo obvestilo o prekinitvi dobave električne energije, kjer pa obveznosti ne bodo poravnane, moramo ustaviti dobavo električne energije.

Za lažje razumevanje utemeljenosti del navajamo nekaj določil dobavnih pogojev:

– 47. člen:

“Dobavitelj ustavi dobavo električne energije po predhodnem pisnem opozorilu uporabniku, če ta v roku, določenem v opozorilu, ne izpolni svoje obveznosti, v naslednjih primerih: 6. če uporabnik ne plača dobavljene električne energije v roku 10 dni od dneva zapadlosti plačila oziroma v roku, določenem v pogodbi o dobavi in odjemu električne energije.”

– 50. člen, drugi odstavek:

“Stroške odklopa in ponovne priključitve zaradi ustavitve dobave po 47. in 49. členu dobavnih pogojev je dolžan poravnati uporabnik.”

– 68. člen:

“Dobavitelj odbira električni števec: – za obračun električne energije, – ob spremembi sezone.

Uporabnikom, ki imajo letno, sezonsko, večmesečno ali mesečno obračunsko obdobje, dobavitelj ob spremembi cene električne energije, ki ne sovпада s spremembo sezone ali zaključkom obračunskega obdobja, ne odbira elek-

tričnih števcev.

Dobavitelj obračuna uporabniku dobavljeno električno energijo v sorazmerju s številom dni veljavnosti posameznih tarifnih postavk med dvema odbirkoma ali na osnovi odbirkov, ki jih uporabnik na svojo željo pisno sporoči dobavitelju v petih delovnih dneh od dneva objave nove cene v sredstvih javnega obveščanja.”

– 73. člen:

“Uporabnikom električne energije, ki imajo večmesečno, sezonsko ali letno obračunsko obdobje, določi dobavitelj število obrokov za plačevanje električne energije.

Višino obroka določi dobavitelj na podlagi uporabnikove povprečne mesečne porabe iz ustrezne pretekle sezone in obračunske moči ter z upoštevanjem sezonskih tarifnih postavk za prodajo električne energije, veljavnih na dan izstavitve obroka.”

– 81. člen:

“Uporabniki z obročnim načinom plačevanja električne energije morajo plačati obračun, obrok ali dodatni obrok do roka zapadlosti plačila. Če uporabnik niti na opomin ne plača obračuna obroka ali dodatnega obroka v določenem roku, mu dobavitelj zaračuna stroške, nastale zaradi izterjave neporavnanih terjatev.

Osnova za izračun stroškov v zvezi z izterjavo je normativ porabe delovnega časa in znaša na odjemno mesto za odklop 1,5 ure, za ponovni priklop 1,5 ure, za izterjavo računa 1 uro.”

V predverju krškega Elektra: vrsta pred blagajniškim in gneča pred informacijskim okencem. Tisti s pritožbami se pred fotoaparatom praviloma skrijejo.

Občni zbor Društva za varilno tehniko:

DOBER VARILEC IMA NOVOSTI DO- dajnih materialov v malem prstu! To v krškem Društvu za varilno tehniko dobro vedo, zato so tudi letos, v petek, 29. novembra v kulturnem domu, večino pozornosti na svojem občnem zboru posvetili izpopolnjevanju znanja svojih članov. Organizirali so strokovno predavanje o novostih na področju dodatnih materialov za varjenje. Predavala sta dr. Dušan Sikošek in Jernej Markež iz Železarne Jesenice. Poleg izboljšav pri dodatnih materialih sta predstavila tudi organizacijske novosti v Železarni. Predavanja se je udeležilo preko 50 članov DVT in dijakov četrtega letnika Srednje šole kovinarske in elektrotehnične usmeritve v Krškem.

Srečanja so se udeležili tudi predstavniki Društva za varilno tehniko z Jesenic in predsednik Zveze inženirjev in tehnikov Slovenije ter Zveze društev za varilno tehniko Slovenije, prof. dr. Pavle Štular, ki je prisotnim predstavil trenutno delo in načrte obeh zvez. Orisal jim je tudi način vključevanja obeh organizacij (predvsem pa Zveze društev za varilno tehniko Slovenije) v mednarodne organizacije. Vzrok za to so znani dogodki v Jugoslaviji. Glavni poudarek bo veljal harmonizaciji evropskih standardov, po vsej verjetnosti pa bodo v Sloveniji veljali standardi CEN, ki jih bodo – vsaj za varilsko področje – prevedli v slovenščino.

Na občnem zboru so predstavili delo društva v zadnjih dveh letih. To temelji predvsem na strokovnem izpopolnjevanju članov, v zadnjem času pa tudi na nujenju strokovnih uslug podjetjem v Krškem in v okolici. Prof. dr. Štular je društvo pohvalil in ga postavil za zgled ostalim slovenskim regionalnim društvom.

Udeleženci so izvolili nove člane Izvršilnega odbora. To so: Jože Motore in Marjan Preskar (Videm), Stane Zorko in Vinko Vene (SOP), Milan Javornik (Kovinarska), Anton Umek (NEK) ter Boris Resman (mala podjetja, obrtniki).

Stane Zorko

Še enkrat:

Štipendije najrevnejšim

Pod tem naslovom smo v prejšnji številki Našega glasa objavili poročilo o sestanku predstavnikov Zavoda za zaposlovanje s štipendisti posavskih občin. Priložena je bila tudi tabela s podatki o tem, koliko je bilo prosilcev in koliko štipendij je bilo podeljenih. Glede na neka splošna načela, ki veljajo pri podeljevanju štipendij tega zavoda, smo imeli za samoumevno, da so finančno pomoč za študij prejeli samo najbolj potrebni, zato smo tekst tudi naslovili s "Štipendije najrevnejšim". (nadaljevanje na 7. strani)

NAŠ GLAS

SKUPŠČINSKE DELEGATSKE INFORMACIJE

Sklic zasedanja zborov SO Krško

Skupno zasedanje vseh zborov SO Krško bo v četrtek, 12. decembra 1991 ob 15.15.

Zbori bodo obravnavali:

- odgovore na delegatska vprašanja in pobude ter nova vprašanja in pobude;
- predlog Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih tovarne Videm Krško;
- osnutek Dogovora o usklajevanju davčne politike v letu 1992;
- osnutek Odloka o davkih občanov za leto 1992;
- osnutek Odloka o ravnanju s komunalnimi odpadki v občini Krško;
- osnutek Odloka o javnem redu in miru v občini Krško;
- predlog za imenovanje direktorja Zdravstvenega doma Krško;
- druga vprašanja.

Izvršni svet SO Krško

Odgovor na delegatsko vprašanje

V zvezi s pobudo Staneta Zorka (ZKS) in drugih delegatov, da naj bi v Krškem uredili kolesarsko stezo, daje Sekretariat za gospodarsko infrastrukturo naslednje pojasnilo:

Dosedanji srednjeročni in dolgoročni plani ne vsebujejo ureditve kolesarskih stez v mestu Krško in ostalih večjih krajih.

Izvedba kolesarske steze na relaciji od Agrokombinata do mesta Krško po pločniku ni mogoča s prometno-tehničnega vidika, ravno tako ni mogoča po spodnji zasavski cesti. Ta cesta oziroma zemljišče je rezervirano za obvoznico mesta Krško, za katero bomo pričeli v letu 1992 pridobivati tehnično dokumentacijo.

Zaradi naraščajočega prometa bo potrebno pri nadaljnjem načrtovanju razvoja mesta Krško upoštevati tudi kolesarje kot udeležence v prometu, s tem pa tudi dopolniti srednjeročni in dolgoročni plan občine Krško.

Komisija za sodelovanje s prijateljskimi in pobratenimi občinami

Odgovor na vprašanje delegatke Marice Živič

Delegatka ga. Marica Živič je na 16. skupnem zasedanju zborov SO Krško postavila predsedstvu SO Krško naslednje delegatsko vprašanje:

Ali ste še vedno mnenja – in če ste, zakaj – da je bila udele-

žba Aktiva kmečkih žena na Kilianovem sejmu v Obrigheimu izključno zadeva stranke SKD in da obisk ne sodi v okvir uradnega sodelovanja obeh prijateljskih občin?

Kot je znano, se je po tem delegatskem vprašanju sestalo

predsedstvo SO Krško in skupščini posredovalo še enkrat potrjeno stališče, da obisk ne sodi v okvir uradnega sodelovanja. Predsedujoči zasedanja, predsednik SO Vojko Omerzu, je delegatom predlagal, da če to sprejmejo, celotno zadevo prouči posebna skupščinska komisija. Delegat DPZ Tomaž Petan je predlagal, da se zadeva uvrsti na prvo sejo že imenovane skupščinske komisije za sodelovanje s prijateljskimi in pobratenskimi občinami. Ta predlog so delegati zborov SO Krško soglasno podprli.

Komisija se je sestala 27. 11. 1991 in po dolgotrajni razpravi

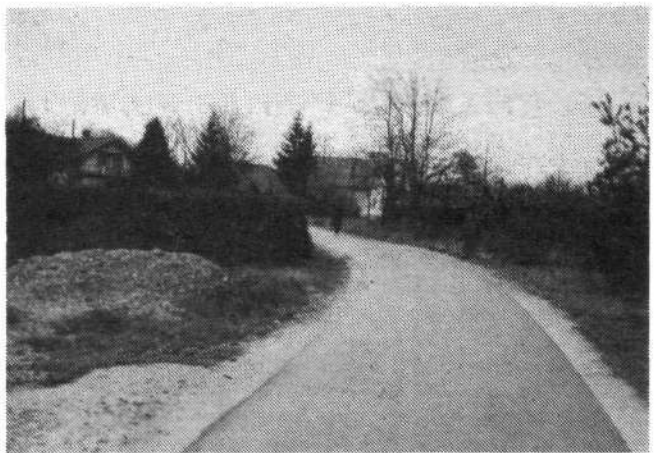
potrdila, da je bilo sodelovanje Aktiva kmečkih žena na Killiano-rem sejmju uspešno po programski plati.

Po pregledu zapisnikov predsedstva SO Krško je komisija potrdila, da sodelovanja Aktiva na omenjenem sejmju ne moremo "retrogradno" proglasiti za uradni obisk. Komisija predlaga prizadetim, da na naslednjem zasedanju zborov SO Krško predlagajo IS SO Krško, da nastale stroške avtobusnega prevoza v Obrigheim v celoti ali vsaj delno poravnava iz proračunskih sredstev.

Sekretar SO Krško
Živko Šebek

Seveda so se takoj pojavili očitki, da le ni povsem tako, nekdo je izrazil tudi prepričanje, da so izpadli tisti "najbolj potrebni" in da so štipendije, po drugi plati, dobili otroci obrtnikov in podjetnikov, ki pa da tega niso potrebni. Ne bomo se spuščali v to, kaj mislijo ljudje o premoženjskem stanju obrtnikov in podjetnikov ter kaj o tem mislijo oni sami. Zavodu za zaposlovanje smo posredovali željo enega od prizadetih, da bi v Našem glasu objavili seznam prejemnikov štipendij. Dobili smo odgovor, da to sicer niso tajni podatki, da pa jih zavod raje ne bo objavil. Bodo pa ta seznam dali na vpogled vsakomur, ki si bo želel ogledati, kateri izmed kandidatov iz njegove občine so štipendijo dobili. Oglasite se torej na izpostavi Zavoda za zaposlovanje v Krškem.

Nevarne žive meje ob cestah:

PUP Videm pripravljen za sprejem

Skupščina se bo odločala o sprejetju odloka o prostorskih ureditvenih pogojih (PUP) za razvoj Podjetja Videm. Odlok bo v tekstualnem in grafičnem delu določal meje območja, dejavnosti, vodila za oblikovanje objektov, merila in pogoje za prometno, komunalno in energetske ureditve, varovanje okolja in pogoje obrambe in zaščite.

V PUP so načrtane možne smeri širitve posameznih dejavnosti znotraj dveh namenskih kompleksov. Proizvodne dejavnosti se lahko širijo od ograje bazena na jugovzhod v območje med Savo in cesto proti NEK ter v območje sedanjega sadovnjaka, ki ga mora Videm Agrokombinatu ustrezno nadomestiti. V prostoru od ograje bazena proti

severozahodu do kota med Savo in železniško progo se lahko širijo tiste dejavnosti Vidma, ki niso neposredno vezane na proizvodno tehnologijo. V tem prostoru PUP dovoljuje le adaptacije, manjše dograditve ali spremembe namembnosti objektov ter izgradnjo infrastrukture; če pa bi nastopila potreba po večjem posegu – predvideva se izgradnja poslovnega centra – bo za to območje treba izdelati zazidalni načrt.

Proizvodne dejavnosti – ves njihov nadaljnji razvoj naj bi imel za cilj racionalizacijo in ekološko sanacijo proizvodnje – bodo posegle tudi v območje Vidmovega bazena. Odlok bo zavezoval investitorje in izvajalce, da morajo pred takim posegom bazen nadomestiti na drugi lokaciji.

PREDPISI, KI JIH ŽE IMAMO ALI BODO

še sprejeti tudi na občinski ravni, določajo, da žive meje, ki rastejo blizu ceste, ne smejo biti ne preblizu cest in ne previsoke. Tale, ki smo jo posneli v Spodnjem Starem Gradu, nikakor ni edina, ki z nepravilno rastjo zakriva pogled na cesto, ki bi sicer lahko bila pregledna skozi ves ovinek. Je odločno preblizu cestišča in tudi vsaj trideset centimetrov višja od dovoljenih 70 cm.

Občinski davki v letu 1992

Davek na dediščine in daria, davek od premoženja in davek na dobitke od iger na srečo bodo tudi za leto 1992 predpisale občine z odloki. V primerjavi z lanskoletnim odlokom se pri teh davkih spremenijo oziroma "popravijo" le davčne osnove, in to tako, da se revalorizirajo s količnikom drobnoprodajnih cen, izračunanim s primerjavo cen v obdobju januar-september 1991/1990. Vsa ostala določila za omenjene davke naj bi ostala nespremenjena, tako predlaga odbor podpisnic Družbenega dogovora o usklajevanju davčne politike. To pa pomeni, da tudi tokrat niso upoštevana že prej posredovane zahteve

naše občine po znižanju stopenj davka od premoženja na tistih območjih, kjer je vrednost premoženja zaradi posebnih obremenitev okolja zmanjšana. Krški izvršni svet meni, da tudi zdaj, ob ponovnem posredovanju ni pričakovati, da bi bila ta zahteva upoštevana, zato skupščini predlaga, naj sprejme sklep, da se v krški občini ob predpisanih davčnih stopnjah pri obračunavanju davka znižajo davčne osnove, in sicer za 25 %. Drugi sklep, ki ga predlaga izvršni svet, naj bi omogočil oprostitev plačila davka od poslovnega prostora, če ga lastnik ne more oddati v najem, to pa bi moral dokazati z javnim razpisom.

Gospodarska zbornica izbira najboljše

Območna gospodarska zbornica Posavja bo tudi za letošnje leto podelila priznanja za najboljše gospodarske dosežke v regiji. Razpis za zbiranje predlogov je naslovila na posavska podjetja in obrtne zbornice, občinske skupščine in Klub podjetnikov Krško. Na ta način želi izbrati najboljše dosežke posameznikov in podjetij pri razvoju regijskega gospodarstva, v inovacijski, tehnološki, organizacijski, izobraževalni in proizvodni dejavnosti ter podjetja in posameznike izven Posavja, ki so z uspešnim poslovnim sodelovanjem prispevali k uresničevanju razvojnih usmeritev Posavja. Razmere v gospodarstvu so v teh časih zares slabe, veliko več je težav kakor uspehov, zato pa v območni zbornici menijo, da je treba ravno zato na nek način nagraditi tiste, ki kljub vsemu še vedno dosegajo uspehe. Ena od takih nagrad naj bi bilo priznanje Območne zbornice Posavja. Predloge bodo zbiral do 20. decembra, po tem datumu pa opravili izbor in najboljšim podelili priznanja na slavnostni seji odbora Območne zbornice Posavja Krško.

Če je cesta tukaj, upravljalec pa daleč:

NA CESTI IZ STARE VASI (KRŠKO) PROTI

Dolenji vasi je pri odcepu za Libno že nekaj časa kar velika past nastavljena avtomobilistom. Po toplem vremenu voda dere čez asfaltni trak, po hladnem pa zmrzne. Avtomobilisti pa – kakor se koga sreča drži. Nekateri samo brizgnejo visok curek vode, druge zaradi akva planinga nekoliko zanesse, tretji v poledici izgubijo nadzor nad vozilom, se obrnejo, zdrsnejo na bližnji travnik, poškodujejo sebe in avto. En nesrečnež se je celo ubil! Potem so uredili odvodni sistem.

Gre za regionalno cesto Krško-Brežice, ki bi jo morala vzdrževati Republiška uprava za ceste, seveda preko Cestnega podjetja. Ob zadnjem deževju se je sicer urejeni odvodni sistem očitno zamašil, saj je voda ponovno drla čez vozišče. Službena pot je zanesla mimo tudi člane krškega izvršnega sveta in so si zadevo ogledali dovolj natančno, da so ugotovili, da je treba ob tem nekaj ukreniti. Očitno so pocukali za ušesa nekoga dovolj pravega, saj čez dve uri na cesti ni bilo več vode, ker je odtekala po za to predvidenih poteh. Odtočne poti so se očitno odmašile, saj občinski sekretar za gospodarsko infrastrukturo, inž. Franc Glinšek (na sliki), ni hotel zaupati, koga je poklical in opozoril. Zato lahko vsem, ki jim to mesto na cestišču dela težave, povemo le, da nekdo "ta pravi" v Cestnem podjetju vsekakor obstaja in da je odgovoren tako za popravilo motnje kakor tudi za to, da PRAVOČASNO ugotovi, da odvodni sistem ne deluje. Pa še izgovarjati se ne bo mogel, da za popravilo nima denarja, čeprav bi za dejansko odpravo težave – spremembo nagiba cestišča – seveda bil potreben temeljit konstrukcijski poseg.

Plazovi so "odnesli" nekaj deset milijonov

Plazovi so na našem območju znan pojav zaradi neugodne sestave tal, ki so ob posebno slabih vremenskih razmerah kot pripravljene za zdrsovanje. Tu in tam je sicer mogoče takšne dogodke pripisati tudi nestrokovni gradnji cest, v celoti pa velja, da konkretnega mesta plazov največkrat ni mogoče predvideti.

Obilno deževje ob koncu novembra je v nekaterih delih naše občine povzročilo poplave, drugod se je sprožilo precejšnje število plazov. Na komunalnih cestah v krajevnih skupnostih Podbočje, Leskovec, Senovo, Rožno-Presladol in Krško je bilo osem plazov, nekaj pa tudi na lokalnih in krajevnih cestah.

Na krajevni in komunalni mreži so plazovi povzročili zastoje v prometu, na lokalnih cestah pa v glavnem ne, ker so bili

(nadaljevanje na 9. strani)

Dopolnjen seznam prekrškov

SO Krško bo na novo sprejemala **Odlok o javnem redu in miru**. **Osnutek** novega odloka je Sekretariat za notranje zadeve in občo upravo izdelal v skladu s spremembami Zakona o prekrških glede višine kazni za posamezne prekrške, v besedilo pa vnesel tudi nekatere nove prepovedi, ki jih dosednji odlok iz leta 1983 (dopolnjen leta 1987) ni vseboval.

V osnutku so v 16 točkah nasteti prekrški zoper javni red in mir, v 16 točkah prekrški zoper varnost občanov in premoženja, v 13 točkah prekrški zoper varstvo zdravja in čistoče in v 4 točkah prekrški zoper varovanje zunanjega videza naselij.

Precejšnje število prekrškov je določal že dosednji odlok, v primeru sprejetja novega odloka pa bodo veljale po posameznih, zgoraj omenjenih štirih skupinah, tudi naslednje nove določbe:

1. Prepovedano je točenje alkoholnih pijač vinjenim osebam, prodaja pridelkov in izdelkov brez ustreznega dovoljenja, gibanje odvezanih psov brez nagobčnika v neograjenem prostoru; organizator javne prireditve je dolžan poskrbeti za varen umik v primeru požara ali drugih nesreč.

2. Prepovedano je namerno oviranje uporabe vode, elektrike, poškodovanje domofonskih, telefonskih in RTV naprav; sankanje, smučanje, rolanje, kotalkanje na javnih površinah, ki niso namenjene za to; ograje in žive meje ob javnih poteh morajo biti take, da ne ogrožajo varnosti; prepovedano je prislanjanje koles na mestih, kjer lahko povzroči škodo ali ovirajo promet; prepovedano je odmetavanje ogorkov in pepela na krajih, kjer se lahko zaneti požar, in kurjenje na krajih, kjer ogenj ni ustrezno zavarovan; prepovedano je odlaganje stvari na pokrove hidrantov in oviranje dostopa do mest, rezerviranih za dovoz intervencijskih vozil; prepovedano je odlaganje in hranjenje gorljive

navlake in predmetov v kletnih in podstrešnih prostorih.

3. Prepovedano je odlagati predmete, snovi in odpadke v reke, potoke, ribnike in na druge površine, ki niso za to namenjene; obvezno je izpraznjevati greznice, odtočne kanale, smetiščne jame in lovce maščob; prepovedano je ravnanje, ki lahko povzroči zamašitev kanalizacijskih naprav; prepovedano je povzročati ali razširjati dim, smrad, plin ali prah tako, da to prekomerno moti ali negativno vpliva na ljudi v stanovanjskem okolju; prepovedano je škropljenje v strnjem naselju na način, ki ogroža zdravje ljudi; obvezno je preprečiti, da male domače živali onesnažujejo skupne stanovanjske prostore in javne površine.

4. Prepovedano je na kakršen koli način umazati zidove hiš in drugih stavb, ograje ipd.; voziti in parkirati vozilo na kmetijskih površinah brez privolitve lastnika; uničevati zelene površine, plodno zemljo, drevje in grmičevje; obvezno je čistiti in vzdrževati neposredno okolico zgradb, odstranjevati ledene siveče in sneg, namestiti in vzdrževati žlebove in odtoke meteornih voda.

Spodnja meja denarne kazni za prekrške iz odloka je za posameznika 2.000 SLT, za odgovorno osebo pravne osebe 2.500 SLT, za pravno osebo in za posameznika, ki stori prekršek v zvezi s samostojnim opravljanjem dejavnosti, pa 3.500 SLT. Zgornja meja denarne kazni je predpisana v maksimalni višini glede na storila prekrška; največja znaša 30.000 SLT.

Kostanjevica (Foto: S. Simić)

Za drugačno ravnanje z odpadki

Organiziran odvoz odpadkov iz cele občine in s tem odprava črnih odlagališč, zbiranje koristnih odpadkov za nadaljnjo predelavo in s tem manjše potrebne površine za sanitarno deponijo kot doslej, izkoriščanje bioplina, čisto okolje, tudi bolj zdravo in estetsko urejeno – to so cilji, ki si jih je zastavil Sekretariatu za gospodarsko infrastrukturo kot pripravljalec besedila občinskega odloka o ravnanju s komunalnimi odpadki.

Da bi te cilje dosegli, predlagajo, da se v občini uvede organiziran odvoz odpadkov iz vseh naselij, ki imajo po zadnjem popisu prebivalstva več kot 10 gospodinjstev. Vsi odpadki naj bi se na mestu zbiranja sortirali na koristne in nekoristne in se tako tudi odlagali, v ločene posode. Zbiranje, odvoz in odlaganje odpadku bi opravljalo javno podjetje, komunalno podjetje Kostak ali pa kak drug izvajalec, ki bi mu to delo poveril občinski izvršni svet na podlagi pogodbe o koncesiji. Upravitelj odlagališča bi bil dolžan voditi natančno evidenco o vrstah in količini odloženih odpadkov ter o mestu na deponiji, kjer so odloženi, varovati deponijo tako, da nanjo ne bodo imele dostopa nepooblaščen osebe, in spremljati ter evidentirati vplive deponije na okolje.

Za obračunavanje in plačevanje smetarine je ponujen več variant, predlagatelj odloka, to je občinski izvršni svet, daje

prednost naslednji: Prebivalci na vplivnem območju sanitarne deponije bi bili oproščeni plačevanja smetarine. Za vse ostale "povzročitelje odpadkov" bi se smetarina obračunavala po prostornini smetarske posode za splošne odpadke ob upoštevanju števila prebivalcev. Cena naj bi bila enotna na celotnem območju občine.

Vse kršitve določil o zbiranju, odvozu in odlaganju odpadkov se bodo kaznovale. V besedilu osnutka odloka je za večino kršitev predlagana denarna kazen od 20.000 do 30.000 SLT.

Tako zamišljeno ravnanje z odpadki bi bilo zaradi bistveno višjih standardov tudi dražje. Koliko, zaenkrat še ni mogoče natančno izračunati, ker še niso znani vsi potrebni podatki, po prvih ocenah pa bi bilo to 20–30 % več kot doslej.

Osnutek odloka o ravnanju s komunalnimi odpadki bo 12. decembra obravnavala skupščina. Če ga bo sprejela, bo o njem organizirana tudi javna razprava.

zagotovljeni – sicer daljši – obvozi. Poškodb na objektih ni bilo, a nekatere hiše na Velikem Kamnu, Rožnem in Leskovcu so ogrožene.

Škode na samih plazovih na lokalnih cestah je za 10 milijonov SLT, na celotni lokalni cesti mreži pa za 32 milijonov. Na komunalni cesti mreži znaša škoda 5 milijonov SLT, za nekaj milijonov je je tudi na krajevnih poteh (Brestanica, Veliki Kamen).

"Sanacije smo se lotili tako," je povedal Niko Somrak s Sekretariata za gospodarsko infrastrukturo, "da se v prvi vrsti na vseh mestih zagotovi dostop do objektov oziroma naselij. Dokončna sanacija pa bo odvisna od rešitev, ki jih bodo predlagali geologi, od izdelave projektov in dokumentacije in seveda od finančnih sredstev."

Plaz je odtrgal cesto na Kremen na mestu, ki je bilo znano kot plazovito. To je za krajanje Lok, Kremena in Bučerce pomenilo 6 km daljšo pot preko Zdol do Krškega. Nujna sanacija, ki bo zagotovila prevoznost, se je tu začela pretekli teden in je zdaj že pri koncu.

Dva kandidata za direktorja

Direktorja Zdravstvenega doma za čas od novega leta naprej bodo izbirali v skupščini. Kandidata sta dva: dr. Rudolf Ladika, sedanji v.d. direktorja ZD Krško, in dr. Stanislav Sunčič, zdravnik v istem zavodu. Skupščinska komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve ni dala prednosti nobe-

nemu od kandidatov, ampak predlaga, da delegati izberejo direktorja s tajnim glasovanjem, saj oba kandidata izpolnjujeta razpisne pogoje: oba sta zdravnik (s specializacijo), imata ustrezne delovne izkušnje in oba sta predložila svoje videnje razvoja zdravstva v občini.

S pravico močnejšega:

AVTOBUSNA POSTAJA V STAREM

krškem mestnem jedru pač ni na najbolj posrečeni lokaciji, čeprav bi si v tistem delu mesta težko omislili kakršnokoli primernejšo. Gneča je taka, da mimogrede kliče tudi k neredu. Kei vozniki nimajo kje parkirati, puščajo svoje avte kar na avtobusni postaji. Avtobusarji pa potem ne komplicirajo in se ne tlačijo na vsak način v zarisane bokse. Rezultat je zmeda in tisti, ki nimajo daljšega postanka, "na hitro" postanejo kar sredi ceste, da pokasirajo voznino. Seveda to ne gre tako hitro, kot bi si želeli vozniki, ki za njimi čakajo, motorji brnijo, gorivo odteka, monoksid uha, koncert je tu...

Nova prodajalna z živili pri avtobusni postaji:

PRODAJALNA SAŠA, KI JO JE V KRŠKEM,

na CKŽ 17, pred kratkim odprlo podjetje z istim imenom, je gotovo uresničila želje vseh, ki so bili z delom ali po opravih vezani na zgornji konec Krškega, pa jim je bilo od rok, da bi stopili do trgovine. V njej lahko najdejo vse, kar sodi v dobro založeno delikatesno prodajalno: kruh (iz Cerkelj, dvakrat tedensko pa tudi od Pečjaka iz Ljubljane), mleko, mlečne izdelke in ostala živila, Pečjakovo pecivo, pijače, sadje, zelenjavo, osnovna čistila, ženske nogavice...

Solastnica trgovine, gospa Marija Zorko, ki jo večina že pozna po njenem delu v zelenjavni trgovini Maja na krški tržnici, pravi, da si bo prizadevala nabavljati samo najboljše blago (tudi pri najbolj znanih proizvajalcih v Sloveniji) po kar se da nizkih cenah. Očitno se je med svojim bivanjem in delom v tujini naučila resnično dovolj, da je svojo

prodajalno uredila in oskrbela tako, da je že njen videz mamljiv in se blago samo ponuja. In to ni mišljeno le kot pohvala novoodprti prodajalni; bolj gre za olajšanje po dolgih letih obiskovanja enoličnih in nedomiselnih urejenih prodajaln, pri katerih je bilo resnično vseeno, čigave so, saj je bilo v skoraj vseh skoraj vse enako. Pojav konkurence zasebnikov je tudi krške trgovce že nekoliko razgibal, čeprav tudi ti niso vsi enako učinkoviti pri svojem delu. Nekako v smislu potrebe po zdravi konkurenci v ponudbi in cenah je obarval svoj kratki pozdrav na 'otvoritveni slovesnosti tudi predsednik krškega izvršnega sveta Franc Černelič.

Prodajalna Saša bo odprta ob delavnikih med 7. in 18. uro, ob sobotah med 7. in 12. ter ob nedeljah med 8. in 11. uro.

Dvajset let: "Rekreacija 500"

Pretekli teden je proslavilo obletnico še ena izmed rekreacijskih skupin, ki delujejo v naši občini. Gospodje so povprečno stari 43 let, svoje druženje v tej skupini pa so pričeli leta 1971, ob otvoritvi Osnovne šole Jurij Dalmatin. Še danes traja njihovo srečevanje, 18 do 20 članov se zbere vsak četrtek ob 18. uri, občasno pa se jim priključi še kak nov rekreativec. Zavedajo se, da niso več povsem mladi, a ravno zaradi tega še toliko bolj čutijo potrebo po ohranjanju svojih fizičnih sposobnosti,

po ohranjanju zdravja. Tako jim je prešlo v navado njihovo športno druženje, da so si šteli v čast tudi trikratno srečanje z Zlato selekcijo, čeprav so že vnaprej vedeli, da proti gostom nimajo nikakršnih možnosti. Dogodek je pa le bil.

Ponosni so na to, da so ob rekreaciji postali tudi prijatelji, da znajo prisluhniti drug drugemu, si priskočiti na pomoč, da so s svojim druženjem prijateljske stike razširili tudi na družinske člane. Skupaj z njimi občasno pri-

rejajo novoletna praznovanja, družabna srečanja v naravi in izlete v naravo ali v gore. So član društva Partizan in pri njih včasih (uspešno) poprosijo za pomoč, če pa je treba, zaigrajo tudi na kakem nogometnem turnirju, saj je končno vseeno, zaradi česa igrajo: osnovni cilj – rekreacija – je vselej izpolnjen! Na sliki: jubilej ni bil samo v športnem delu, ampak tudi v družabnem in pretekli petek so pač praznovanje osredotočili predvsem na to, pri Senici na Senovem.

Mednarodno podjetje Barles imenuje svojo rešitev

GOSPODARJENJE Z ODPADKI

Kar predstavlja za nekoga odpad, je za drugega surovina! Odpadkov je vedno več in postajajo resen ekološki problem. Tudi naravni viri surovin niso neizčrpni. Zato kaže na vsak način združiti dve stvari, hvalevredni za današnji čas in za kasnejše rodove. Odpadke je treba ločiti na koristne (še uporabne), ki gredo v ponovno predelavo kot surovine, in odpad, ki lahko služi kot gorivo ali pa ga strokovno, okolju prijazno deponiramo.

Rezultat je tak, da pride na sicer prenatrpane deponije samo še 30 odstotkov doslej običajnih količin odpada in le 25 odstotkov gradbenih odpadkov. To podaljšuje življenjsko dobo deponij, razbremeni okolje in nam podaljšuje trajanje zalog surovin. V ponovno predelavo gre lahko steklo, kovina, plastika, guma, delno tudi biološki odpad (kompostiranje in bio plin) ...

To je sistem, ki ga obvlada mednarodno podjetje Barles, ki je s sestrskima firmama Bartel-Barkopa in Rumpold povezano v koncern Gaskoks. V ta sistem razvijanja in uporabe znanja, potrebnega za ravnanje z odpadki, je vključena tudi firma Austria System Muell, Rumpoldova firma-hči. Rumpold pa je bil nosilec predstavitve celotnega projekta. V Brežicah so namreč 22. novembra sklicali najvišje funkcionarje in vodstva komunalnih podjetij posavskih občin. Ob večkrat ponovljeni trditvi, da so zmogljivosti dveh posavskih deponij omejene, da pa lokacija za novo, osrednje odlagališče, ki bo predvidoma v krški občini, še ni potrjena, smo slišali tudi predlog sevniske županje, gospe Brede Mijovič: "Posavje naj se čim prej odloči za ločeno zbiranje odpadkov (na izvoru) in si kasneje (v skladu z možnostmi) izbere lokacijo deponije. Ponudniku, podjetju Barles, ki ima v Sloveniji že nekaj izkušenj (Ptuj, Zasavje), bi poslali pismo o nameri in ta naj bi za začetek tako zbiranje organiziral vzorčno." Predstavniki Rumpolda je zatrdil, da bo v svojem predlogu predvidel tudi način, kako podaljšati življenjsko dobo obstoječima deponijama v Spodnjem Starem Gradu in Dobovi. Vsaj delno rešitev vidi v (tako ga je ime-

Predstavniki krškega izvršnega sveta so se na brežiškem razgovoru znašli v neljubem položaju. Po eni strani so njihova pogajanja z Rumpoldom potekala že veliko pred tem informativnim sestankom, po drugi strani so jim predstavniki ostalih dveh posavskih občin (po očitkih sodeč) zamerili tako te predhodne razgovore kakor tudi to, da so (samo) za potrebe svoje občine že dali izdelati ustrezno študijo. Za krono vsega so se vse oči vprašujoče uprle vanje tudi takrat, ko je bilo treba doreči, ali bo lahko in kdaj bo nova posavska komunalna deponija v krški občini. Kot svoj del zgodbe so poudarili, da če bo deponija posavska, naj bodo od vsega začetka posavske tudi obveznosti. Priznati so morali, da postopek (javna razprava in sklepanje) še ni končan, da pričakujejo težave... Med govorjenjem o bližnjem srečanju s prebivalci krajevnih skupnosti, kjer naj bi nova deponija stala, se je predsednik krškega izvršnega sveta, Franc Černelič, kdo ve, zakaj, zagledal v kaktuske, ki so jih za propagando lastnega podjetja prinesli na mizo predstavniki Rumpolda...

Ni povsem jasno, ali so bili sklicatelji Brežičani (podpisani na vabilu) ali novonastali Center za razvoj Posavja (kot smo izvedeli kasneje). Cilj predstavitve pa je očitno bil, da bi prepričali že prepričane. Težko si je namreč predstavljati, da bi župani, izvršniki in resorni ministri Brežic, Krškega in Sevnice ne poznali sistema ločenega zbiranja in recikliranja komunalnih in industrijskih odpadkov, vsaj v tolikšni meri, kot jim ga je prikazal Rumpold. Isto si mislimo tudi za direktorje komunalnih podjetij in njihove spremljevalce. Če gledamo iz tega zornega kota, smo na sestanku slišali vse preveč uvodnih, splošnih informacij in premalo konkretnih dogovorov, ki pa se itak ne sklepajo v tako širokem krogu.

noval) inšpekcijskem mestu, kjer bi na sedanjih deponijah ločevali surovine za reciklažo od odpada. Ravno tako je prepričan, da je edino smotrno urediti skupno deponijo za vseh 70.000 prebivalcev Posavja, ker bo ob njej najlažje in najbolj ekonomično organizirati tudi reciklažo. Ravno tako bi po njegovem mnenju morali na deponiji organizirati mesto, kamor ljudje lahko pripeljejo svoj odpad (recimo od obnove hiš ali kosovni odpad) in ga oddajo, ne da bi jim bilo treba vstopiti v deponijo. Manjkati ne bi smel tudi prostor za (vmesno) skladiščenje posebnih odpadkov, kot so ostanki barv, lakov, strojnih olj, olj iz fritez...

Sledilo je neogibno: predsednik brežiškega izvršnega sveta je pikro pripomnil, da pri nas takega prehodnega skladišča sploh ne potrebujemo, saj tudi posebnega odpada nimamo. Ljudje namreč vse sproti

zmečejo med smeti ali v naravo! Zato je trteba rešiti problem v naših glavah. Ljudje sicer proizvajajo smeti in vedo, da deponija nekje mora biti, samo naj bo "nekje drugje". Vedo tudi, da se da smeti reciklirati, a treba jih je prepričati, da bi to počeli tudi sami. Barles bo namreč očitno zastavil najprej poizkusno, vzorčno ločeno zbiranje smeti na izvoru, nato se bo sistem razvil in razširil na celo Posavje. Če ne bo Barles, bo to storilo kako drugo podjetje. Barlesovi ljudje pravijo, da se sistem lahko začne tudi na relativno majhnem prostoru, z, recimo, 5.000 ljudmi, vendar mora imeti jasno vizijo, koncept in perspektivo, kam se bo razvil. Vprašanje je, koliko ljudi bo resnično upoštevalo navodilo, da morajo smeti odlagati v druge posode (ali

oddelke znotraj njih), ločeno od stekla, pločevink, plastike... Tretjina dela in stroškov pri tako koreniti spremembi odpade na delo z ljudmi. Na prevzgojo. To so vedeli povedati Avstrijci iz lastnih izkušenj. Zato se pri tem nikakor ne bi smeli obotavljati. Začeti je treba ljudem predstavljati metode dela in jih prepričevati, naj jih upoštevajo. Pri tem se da veliko doseči preko otrok, zato bi morali to tematiko vključiti v vse šolske učne predmete, kjer je to možno. Gre za tako imenovani sistem snežne kepe, ki postopoma raste: otroci doma s pritiskom prevzajajo starše...

Na sestanku, kjer so predstavniki Rumpolda razvili teorijo, da je treba pri ljudeh začeti spodbijati negativen odnos do odpadkov, je veliko prahu dvignil tekst, ki ga je s pompom in propagandno vno 23. novembra objavila hrvaška revija Arena. Pod naslovom "Prodali zdravje za dva milijona DEM" se je avtor dokaj tendenciozno spustil bolj v preudiciranje kot v popisovanje brežiškega nadaljevanja jesniško-bosanske nanizanke o dveh kompozicijah nevarnih odpadkov. Popisali so podvig nesojenih "razkrojevalcev" nevarnih snovi, Faika Kulenovića in Adnana Granova, ki sta sklenila posel za pol milijona DEM, ugotovili, zakaj je "Dežela" tovor sprejela nazaj (denarja pa ni bilo!), povprašali so o tem krajanje, ki naj bi bili nekoč sostanovalci obrata za predelavo nevarnih snovi... Objavili so stališča in protistališča, tudi izjavo brežiškega župana, gospoda Teodorja Oršaniča, da bi z denarjem, ki bi prišel s smetmi, lahko zaposlili okrog 250 Brežičanov. Razumemo stališče in skrb vodstva brežiške občine, razumemo tudi strah in odpor krajanov v bližini rudnika. Strah nas je samo tega, kdaj bo brezposelnost tako narasla, da se bodo tudi po drugih občinah začeli trgati za tovrsten posel.

Za doseganje t. i. premika v glavih, kot je prevzgojo občanov imenoval gospod Kolečnik, obstaja še ena metoda, ki se ji tudi pri nas gotovo ne bomo mogli ogniti. Ko lastnik posode, namenjene ločenemu zbiranju odpadkov, prvič pomeša smeti in odpadne surovine, mu župan pošlje pisni opomin. Ko se to zgodi istemu lastniku drugič, dobi podvojeni račun za odvoz smeti. Ko se isti prekršek ponovi tretjič, je račun za odvoz smeti že štirikrat večji. Seveda mora za tako ukrepanje obstajati ustrezna normativna podlaga. Strokovne službe morajo pripraviti, skupščina pa sprejeti odlok, v katerem so te obveznosti in kazni za prekrške zapisani.

Račani odločno proti deponiji

Izvršni svet občine Krško je sicer dal v razpravo osnutke dokumenta o komunalni deponiji, ki naj bi jo uredili v opuščenem rudniku kremenčevega peska Kremen, Ravno. Razpravo samo bi morala organizirati krajevna skupnost Raka, ker pa te dolgo ni bilo, so si pri krški vladi mislili, da bodo morda stvar nekoliko premaknili z mrtve točke, če krajanje povabijo na razgovor na Senuše. Akcija ni uspela, saj so odločni domačini menda stvari postavili na svoje mesto, povedali, da bodo javno razpravo sklicali za v petek, 6. decembra na Raki in sestanek protestno zapustili.

Na sklicani javni razpravi, 6. decembra, v osnovni šoli na Raki, so člani občinske vlade in vodilni iz Kostaka sicer skušali predstaviti sodobno urejeno deponijo – tudi s pomočjo video posnetka, pa so domačini (okrog 100 jih je bilo), sklenili, da preskočijo uvodne točke in da preidejo kar na točko: odgovori na vprašanja. Potem so gostje dobili priložnost, da, od vprašanja do vprašanja, pojasnijo vse tisto, kar so se namenili povedati v uvodnih nagovorih. In priložnost so tudi izkoristili, le da so krajanje Rake ostali pri svojem stališču. Izglašovali so sklep, da v svojo krajevno skupnost pod nobenim pogojem ne bodo sprejeli nikakršne komunalne deponije.

Pri občinskem sekretarju za gospodarsko infrastrukturo, ing. Francu Glinški smo izvedeli, da bo izvršni svet o javni razpravi poročal zborom občinske skupščine, ta pa bo o vsem skupaj morala odločati.

Poročilo o stanju pitnih voda vodovodov v upravljanju krškega Kostaka

Pitno vodo kontrolira Zavod za socialno medicino in higieno v Novem mestu. Poleg tega pa na vodovodih v Krškem, to sta črpališči Drnovo in Brege, opravlja kontrolo tudi Inštitut "Jožef Štefan" iz Ljubljane. Nadzira vsebnost težkih kovin v vodi in njeno radioaktivnost. Slednji vzorci so bili doslej vedno v okviru dovoljenih vrednosti. Izvidi preiskanih vzorcev pitne vode ZSMH Novo mesto pa so novembra in v začetku decembra letos bili normalni oziroma v mejah dovoljenih vrednosti v vseh vodovodih, ki jih upravlja krški Kostak, razen v tistih, ki so kraškega izvora in ob slabem vremenu pomenijo potencialno nevarnost okužb.

Ti vodovodi so:

- v Kostanjevici iz zajetij Jama in Črešnjevce,
- v Podbočju vodovod Dol-Planina in
- na Senovem iz zajetja Dovško.

Rezultati vzeti vzorcev iz tega zajetja so bili v letošnjem letu bakteriološko vedno neprimerni. Po kloriranju vode, ki gre v omrežje, pa so bili pri uporabnikih vedno zdravstveno neoporečni, kar je razvidno iz izvidov o preiskavi vzorcev pitne vode.

Od vseh navedenih, občasno oporečnih sistemov, se pitna voda klorira v Kostanjevici (črpališče Jama) in na Senovem (črpališče Dovško). Na ostalih sistemih klorinatorji niso vgrajeni, so pa predvideni v sanacijskih programih in se izvajajo le občasni klorni šoki, zlasti ob močnih nalivih. Pri zelo neugodnih vremenskih razmerah je tudi hiperkloriranje na teh sistemih neučinkovito, zato je tako vodo potrebno vedno preventivno prekuhavati. Upravljalce vodovodnih sistemov, Kostak Krško ob takih situacijah ter na osnovi opravljenih preiskav vzorcev pitne vode redno obvešča uporabnike preko Radia Brežice in Studia D, da morajo pred uživanjem vode prekuhati. V našem glasu pa je bilo tudi generalno obvestilo potrošnikom, ki uporabljajo vodo iz kraškega izvira, da naj vodo ob vsaki povečani kalnosti preventivno prekuhajo.

Izvršni svet Skupščine občine Krško na podlagi 4. člena Pravilnika o oddaji poslovnih prostorov (Ur. l. RS, št. 26/91) objavlja

JAVNI NATEČAJ

za oddajo poslovnih prostorov v najem

I. Predmet najema

so lokali v pritličju poslovno-stanovanjskega objekta na Cesti krških žrtev 23 v centru Krškega, ki bo v celoti obnovljen predvidoma do 30. 6. 1992.

Struktura lokalov: najemnine v:

LOKAL 1 50,40 m²

1 Poslovni prostor	28,95 m ²
2 Poslovni prostor	14,60 m ²
3 Priročno skladišče	6,10 m ²
4 Sanitarije	3,85 m ²

LOKAL 2

1 Prodajni prostor	18,35 m ²
2 Poslovni prostor 20,25 m ²	
3 Vetrolov 4,35 m ²	
4 Sanitarije 3,85 m ²	

LOKAL 3

NI PREDMET RAZPISA (last M-Agrokombinata)

LOKAL 4

1 Poslovni prostor	18,80 m ²
6 Skladišče	6,45 m ²
Skupni prostori	16,67 m ²

LOKAL 5

2 Poslovni prostor	29,85 m ²
5 Skladišče	8,90 m ²
Skupni prostori	16,68 m ²

Skupni prostori lokalov 4 in 5:

3 Vetrolov	3,05 m ²
4 Stopnišče	5,25 m ²
7 Sanitarije	3,35 m ²
8 Hodnik	9,85 m ²
9 Hodnik	11,85 m ²

Morebitni interesi lahko lokala 4 in 5 najamejo tudi skupaj.

LOKAL 6

1 Poslovni prostor	27,80 m ²
2 Sanitarije	5,70 m ²

II. Izhodiščna izklicna cena

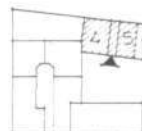
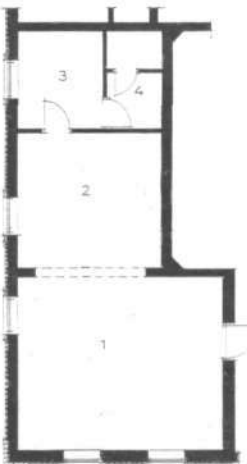
SLT/mes.	DEM/mes.
9.090,00	262,40

LOKAL 7

1 Prodajni prostor	47,20 m ²
2 Vetrolov 3,90 m ²	38,20 m ²
3 Sanitarije 5,10 m ²	

8.520,00

245,95

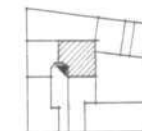
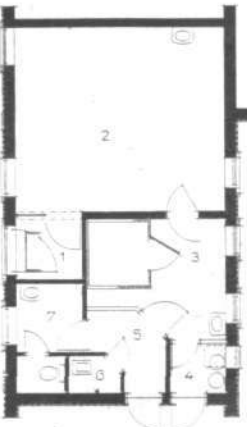
1	POSLOVNI PROSTOR	18,80
2	POSLOVNI PROSTOR	21,05
3	VETROLOV	3,15
4	STOPNIŠČE	5,25
5	SKLADIŠČE	8,90
6	SKLADIŠČE	6,45
7	SANITARIJE	3,35
8	HODNIK	9,85
9	HODNIK	11,85

PRITLIČJE, LOKALA 4,5

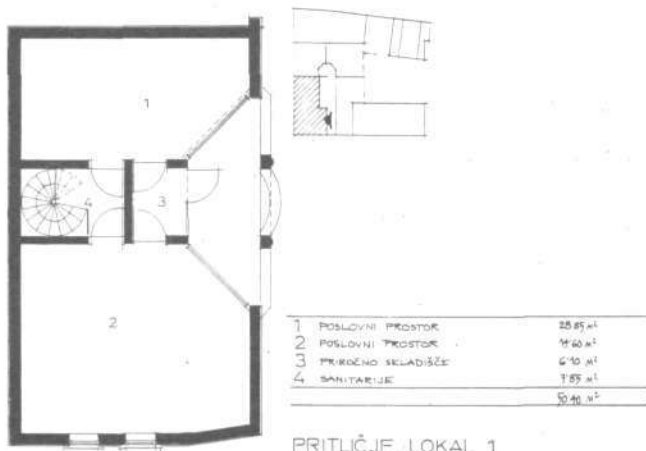
1	POSLOVNI PROSTOR	27,80 m ²
2	SANITARIJE	5,70 m ²
		33,50 m ²

PRITLIČJE, LOKAL 6

1	PRODajNI PROSTOR	38,20
2	VETROLOV	3,90
3	SANITARIJE	5,10
		47,20

PRITLIČJE, LOKAL 7

PRITLIČJE, LOKAL 1

PRITLIČJE, LOKAL 2

PRITLIČJE, LOKAL 3

III. Namembnost poslovnih prostorov

Lokali so namenjeni storitveni, trgovinski in poslovni dejavnosti, izključena pa je možnost opravljanja storitvenih ali proizvodnih dejavnosti, ki vplivajo na okolje (hrup, smrad, vibracije ipd.).

Lokal št. 6 se nameni deficitarni dejavnosti (čevljarstvu ali šivilstvu) in bo oddan brez licitacije ali s posebno licitacijo, če bo več interesentov za tovrstne lokale. Če pa interesentov za tovrstno dejavnost ne bo, se bo tudi ta lokal normalno licitiral.

IV. Trajanje najema

Najemna pogodba bo sklenjena za nedoločen čas.

V. Varščina

Licitantji so dolžni položiti na žiro račun št. 51600-630-13016 SO Krško varščino v višini treh izključnih najemnin za lokal, katerega najem bodo licitirali.

Varščina se uspešnim licitantom vračuna v najemnino, neuspešnim pa vrne v osmih dneh po licitaciji. Licitantom, ki zamudijo pričetek licitacije, varščina zapade.

VI. Čas in kraj javne ustne licitacije

Licitacija bo v petek, 10. januarja 1991 ob 10. uri v sejni sobi D Skupščine občine Krško.

VII. Informacije

Podrobnejše napotke in informacije lahko zainteresirani dobijo na Sekretariatu za gospodarsko infrastrukturo občine Krško, Krško, Cesta krških žrtev 14/II, pri g. Petru Cesarju, soba 219, ali g. Jožetu Kosu, soba 217, oziroma po telefonu 0608-22-771.

VIII. Drugi pogoji

Zainteresirani licitanti so dolžni pisno napovedati udeležbo na licitaciji najmanj tri dni pred njenim pričetkom, v napovedi navesti, za kakšen namen bodo uporabljali poslovni prostor, in priložiti obrtno dovoljenje ali dokazila, da pogoje zanj izpolnjujejo, oziroma overjen izpisek iz sodnega registra. Brez navedene napovedi in priloge udeležba na licitaciji ni mogoča.

Zastopniki oziroma pooblaščenici morajo pred pričetkom licitacije predložiti overjeno pooblastilo za zastopanje.

Prednost pri licitaciji bodo imeli naslednji licitanti:

1. kdor bo ponudil najvišjo mesečno najemnino, s tem da je v enem licitacijskem krogu možen najmanjši dvig za 350 tolarjev oz. 10 DEM – ta element vpliva na izbor licitanta 40-odstotno;
2. kdor bo ponudil največji znesek najemnine kot predplačilo, s tem da ponudi najmanj triletno predplačilo, v vsakem krogu pa je možno povečati predplačilni rok za najmanj dve leti – ta element vpliva na izbor licitanta 60-odstotno.

V primeru predplačila prizna občina Krško najemniku prenominalno tolaškega zneska v DEM, ki ga obrestuje po 8,5-odstotni letni obrestni meri; glavnica se zmanjšuje za znesek mesečne najemnine, nominirane v DEM, vse do končnega poročila predplačila z obrestmi za najemnino lokala. Nato nastopi za najemnika redna mesečna obveznost poravnovanja najemnine.

Vsa razmerja med tolarjem in DEM, izhajajoča iz tega razpisa, se oblikujejo na podlagi srednjega tečaja Banke Slovenije. Na dan priprave razpisa je bila veljavna tečajnica št. 30 z dne 21. 11. 1991 v razmerju 1:34,641689. Tolarske izklicne cene se na dan licitacije oblikujejo na podlagi tistega dne veljavne tečajnice.

Inž. Franc Čermelič,
predsednik IS

Krško, 10. 12. 1991

NAŠ GLAS

NAŠ GLAS – SKUPŠČINSKE DELEGATSKE INFORMACIJE – Izdaja: INDOK center Skupščine občine Krško – Naklada: 2500 izvodov – Odgovorni urednik: Ivan Kastelic – Uredništvo: CKŽ 12, 68270 Krško, telefon: (0608) 21-868 – telefax (SO Krško): (0608) 21-828; 21-678 – Tisk in grafična priprava: Papirkonfekcija - predelava papirja in grafične storitve

Krško, d.o.o. – Glasilo je oproščeno temeljnega in posebnega davka od prometa proizvodov na podlagi mnenja Republiškega sekretariata za informiranje št. 23-91 z dne 25. junija 1991 – Za točnost podatkov in informacij, ki so objavljeni kot uradna obvestila, pojasnila ali strokovna gradiva, odgovarjajo posamezne službe, organi oziroma strokovni delavci, ki so pod temi besedili podpisani. – Rokopisov in slik ne vračamo.

V letu 1989 je črpališče Drnovo ob zelo neugodnih vremenskih razmerah imelo povečano vsebnost nitratov v pitni vodi. Takrat je sledil znani ukrep sanitarne inšpekcije Medobčinskega inšpektorata Krško: oskrba prebivalcev na desnem bregu reke Save – od mostu navzdol – z neoporečno pitno vodo iz cistern. Zaradi tega smo ves čas še bolj intenzivno spremljali vrednost nitratov iz tega črpališča, prav tako pa tudi iz črpališča Brege, ki napaja levi breg Krškega. Celoletne analize kažejo, da črpališče Brege oskrbuje prebivalce z vodo, ki ima manj kot 10 mg nitratov na liter (meja je določena s pravilnikom!). Za črpališče Drnovo pa je značilno, da daje vodo, v kateri je vrednost nitratov skoraj vedno pri vrhu dovoljenih količin,

ob izrednih razmerah, kot so zelo močne padavine, pa celo precej nad to mejo. Tudi izvidi ob letošnjih povečanih vodostajih so precej odstopali od dovoljenih, vendar ni bilo nikakršnih posebnih ukrepov, ker pravilnik ob takih izrednih razmerah dovoljuje povečanje vrednosti (koncentracije nitratov) nad normalo. Vzorec, pridobljen v razmaku petih dni po prvi meritvi, je pokazal ekstremno znižanje vsebnosti nitratov pod dovoljeno mejo.

Poročilo sestavila:
Janko Hrovat (Kostak)
Zlati Avsec (sanit. inšp. MIK)

OBČINSKI ODBOR RDEČEGA KRIŽA

Krško je uspel za družine, pri katerih so nastanjeni begunci iz sosednje Hrvaške, zagotoviti nekaj pomoči v kurivu. Deset ton senovskega premoga je 2. decembra voznik v spremstvu gospe Mete Habicht (na sliki) razvozil desetim družinam. Od tega je dve toni prispeval kolektiv senovskega rudnika, ostalih osem pa je plačal krški Rdeči križ.

V četrtek, 5. decembra, so aktivisti Občinskega odbora Rdečega križa pri svojem skladišču na gradu v Brestanici delili tudi pakete s pomočjo vsem, ki so upravičeni do statusa begunca. Pakete je delno prispevala Slovenija, del pa jih je iz mednarodne pomoči. Po potrebi in možnostih so in še bodo delili tudi zimsko obleko in odeje. Obleko (sedaj seveda predvsem zimsko) OO RK Krško stalno zbira in izdaja na brestaniškem gradu vsak četrtek (vsem, ki so pomoči potrebni), zato je letos odpadla tudi njihova običajna majska zbiralna akcija.

Prometna signalizacija

Občinski izpitni center je po nekaj razgovorih in srečanjih predstavnikov upravnih organov in ostalih (so)odgovornih za urejanje prometa opravil akcijo popisovanja prometne signalizacije na območju občine Krško. Člani komisij za voziške izpite so se osredotočili na izboljšanje cestnoprometne signalizacije in so sestavili seznam predlogov, kje in kaj bi bilo treba spremeniti ali dopolniti. Občinski sekretariat za gospodarsko infrastrukturo je na podlagi sklepov posebne komisije sestavil seznam prednostnih točk (v skladu s finančnimi možnostmi) in na podlagi tega naročil in plačal 160 prometnih znakov. V prvi vrsti gre sedaj za znake STOP in NIMAŠ PREDNOSTI (II-1 in II-2). Žal se je zaradi vojne na Hrvaškem dobava zavlekla za mesec dni. Predvidevajo, da jih bodo lahko začeli postavljati v začetku prihodnjega leta, največ pa je odvisno od vremena.

Objavljamo celoten popis predlogov za spremembe cestnoprometne signalizacije. Tako bodo bralci lahko vedeli, kje se v prihodnje še lahko nadejajo sprememb in za katere spremembe morajo sami najti način, da jih predlagajo, ker jih na popisu ni. O postavljanju ostalih označb s popisa bo odločala ista komisija – v skladu z denarjem, ki bo na voljo.

Občinskemu komiteju za družbeno planiranje,
razvoj gospodarstva in
urejanje prostora Krško

Št. 2-343-19/90

Datum: 23. 11. 1990

Predlogi za spremembo prometne signalizacije

1. V Krškem na obvoznici (ob Savi) odstraniti znake "omejitev hitrosti" (II-30).

2. Dalmatinovo ulico pri Postaji milice Krško urediti za prednostno cesto –

odstraniti znak "križišče s prednostno cesto" in ga namestiti na zgradbo Postaje milice (II-1).

3. Na obvoznici pred križiščem na Dalmatinovo ulico postaviti znak "prepovedano zavijanje v levo" (II-26) z dopolnilno tablo "dovoljeno za avtobuse".

4. V križišče Prešernove ulice s Cesto 4. julija iz smeri od Elektra Krško in od Zdolske ceste postaviti znak "potek prednostne ceste" (III-5).

5. Na križišču pri Papirkonfekciji postaviti znak "potek prednostne ceste" (III-5). K znaku "križišče s prednostno cesto" dodati dopolnilno tablo "razdalja do križišča" (IV-1).

6. V križišču Zdolska-Rožančeva uli-

ca na Rožančevo postaviti znak "ustavi" (II-2).

7. Pri železniški postaji Krško odstraniti znak "omejitev hitrosti 20 km/h" (II-30) in postaviti na ustreznije mesto znak "omejitev hitrosti na 30 km/h" (II-30).

8. Na CKŽ pri pekarni Vodopivec postaviti znak "prepovedano zavijanje v levo" (II-26) na Gasilsko ulico.

9. Križišče med Papirniško in Cankarjevo ulico: postaviti znak "ustavi" (II-2) na ustreznije mesto z ene in druge strani (znak "križišče s prednostno cesto" odstraniti). Ravno tako je nujno v smeri Papirniške ulice napraviti talne označbe "prehod za pešce".

Predlagamo, da se Papirniška od Can-

karjeve do Zdolske zapre za ves promet v obe smeri in uredi za hojo.

Z Zdolske na Cankarjevo postaviti znak "prepovedan promet v obeh smereh" (II-3) z dopolnilno tablo "dovoljeno za stanovalce".

10. Na cesti iz Krškega proti NE Krško je treba opraviti celovito revizijo prometne signalizacije oziroma vsaj za omejitev 40 km/h ter postaviti znak "konec omejitve".

11. Pri pokopališču v Krškem: smer za trgovino Novoles določiti kot prednostno cesto ter postaviti znak "križišče s prednostno cesto" (II-1) iz smeri pokopališča.

12. Pri Zdravstvenem domu Krško odstraniti dopolnilno tablo "2 h", ker ne služi svojemu namenu.

13. Nasproti avtomehanične delavnice Babič v Krškem je treba prestaviti znak "potek prednostne ceste" na ustreznejše mesto (III-5).

14. Vse poškodovane oziroma polomljene smerne table je treba obnoviti ali zamenjati z novimi.

15. Na vhodih v naselje Krško s strani: Zdole, Leskovec, Veliki Podlog, Pristava, Kalce-Naklo, Drnovo, Brege, Vi-hre, Gorica, Raka tem tablam ustrezno postaviti znak "ime naseljenega kraja" (III-23).

Enako velja tudi za druga naselja v občini Krško, kot so: Veliki Podlog, Pristava, Kalce-Naklo, Drnovo, Brege, Vi-hre, Gorica, Raka, tem tablam ustrezno postaviti znak "konec naseljenega kraja" (III-24).

16. V Leskovcu pri cerkvi je treba postaviti znak "križišče s prednostno cesto" (II-1).

17. V križišču Ulice Milke Kerinove z Mencingerjevo je treba določiti pred-

nostno cesto ter križišče opremiti z znaki "križišče s prednostno cesto" (II-1).

18. V Brestanici, križišče pri gostišču Pod lipo: postaviti znak "križišče s prednostno cesto" (II-1).

19. Na cesti Brestanica-Armeško-Veliki kamen je treba odstraniti neustrezne znake, zlasti pa znak "delo na cesti" in neustrezne omejitve vzdolž celotne trase.

20. Na Senovem, v križišču za Dovško (pri Zdravstvenem domu), je treba iz smeri Dovško postaviti znak "križišče s prednostno cesto" (II-1).

21. Na Senovem, v križišču na Trgu rudarjev, je treba iz smeri Koprivnice postaviti znak "potek prednostne ceste" (III-5).

22. Iz Senovega je v smeri Koprivnice treba namestiti znak "konec naseljenega kraja" (III-24).

23. Iz Leskovca je treba v smeri Velike vasi postaviti znak "konec naseljenega kraja" (III-24).

24. Križišče v Veliki vasi je treba v smeri Smednika z ene in druge strani označiti z znaki "potek prednostne ceste" (III-5).

25. V naselju Gorica je treba proučiti, zakaj tam stoji znak "prepovedan promet v obeh smereh". Če je to zaradi vojnih objektov, je potrebno z dopolnilno tablo označiti, za katera vozila je promet dovoljen.

26. Na križišču iz smeri Podbočja je treba k znaku "križišče s prednostno cesto" dodati še znak "potek prednostne ceste" (III-5).

27. Na Raki je pri cerkvi iz smeri Krškega treba prestaviti znak "ustavi" (II-2) na ustreznejše mesto – bliže križišču.

28. V križišču cest Zdole-Čele je treba iz smeri Čel postaviti znak "ustavi" (II-2).

29. V Brestanici je cesta za v naselje Gorica oz. Elektrarniška cesta zaprta za ves promet iz smeri Stolovnika, zato ni razlogov, da se zapre za ves promet tudi z elektrarniške smeri razen za stanovalce Gorice. Postaviti je treba znak "prepovedan promet v obeh smereh" (II-2).

30. Pri osnovni šoli Brestanica je treba nujno postaviti znake "otroci na cesti" in omejiti hitrost na 40 km/h (II-30, I-5) tudi s talnimi označbami.

31. V Vrbini so dovozne ceste za NE Krško pomanjkljivo označene, križišče je brez ustreznih znakov, zato predlagamo celovito ureditev prometa tako, da se določi prednostna cesta za elektrarno, stranska križišča pa označijo z znakom "križišče s prednostno cesto" (II-1) ali "ustavi" (II-2).

32. Odvisno od razpoložljivih finančnih sredstev predlagamo, da se semaforizirajo naslednja križišča:

a) Cesta 4. julija-Zdolska

b) Cesta krških žrtev-Leskovska

c) Cesta krških žrtev-industrijska cona (Leskovec)

Predlagamo, da se pristopi k razreševanju problematike sistematično, odvisno od razpoložljivih finančnih sredstev in po prioriteten vrstnem redu.

Urejen promet bo prispeval k zmanjšanju števila prometnih nezgod in k boljši vzgoji voznikov motornih vozil.

Predsednik izpitnega centra Krško
Ivan Petrišič

Obveščeni:

1. Medobčinski inšpektorat Krško

2. KOSTAK Krško

3. Cestno podjetje Novo mesto, DE Krško

4. Postaja milice Krško

5. Arhiv: 26. 11. 90

Kamnití most v Podbočju so popravljali ravno v času poplav. Za ta čas postavljeni zasilni most niže na vodi ni vzdržal vodne sile, nagnil se je, zaprl pretok in voda se je razlila do bližnjih hišnih pragov. Jezni krajani so most potegnili iz vode, nazaj pa ga ni bilo več treba postavljati, saj je bil kamnití takoj zatem že prehodan. Sedaj je popravilo tega mostu – tehničnega spomenika (levo) – že končano.

800 let staro mesto

Kostanjevica ni le spomenik – v njej živijo ljudje

Zavod za spomeniško varstvo Slovenije je ustanova, ki naj bi čuvala našo dediščino, da ne bi zanamci pozabili, kakšna je bila naša domovina Slovenija v preteklosti in kakšne prekrasne stvaritve smo podedovali in posestvovali v obliki gradov, cerkva, dvorcev in drugih znamenitosti mnogo stoletij nazaj. Vendar pa ta ustanova ne bi smela biti zavora za nadaljnji razvoj kraja in vsega ostalega.

Kostanjevica na Krki je drugo najstarejše mesto v Sloveniji. Tako nas uči zgodovina in o tem obstajajo tudi dokumenti. Toda meščani Kostanjevice lahko ugotovimo, da od tega nimamo ničesar. Vsak dan mestno jedro na otoku propada iz več razlogov. Največja zavora za razvoj mesta pa je ravno **Zavod za spomeniško varstvo Ljubljana**. **ZAKAJ**, se bo marsikdo vprašal. Zato, ker se na otoku ne da popraviti ali obnoviti nobene hiše, če nimaš dovoljenja Spomeniškega varstva. Kako težko se pridobi to dovoljenje, vedo vsi tisti, ki so leta in leta hodili od vrat do vrat in ga nazadnje velikokrat sploh niso dobili ali pa so odnehali, ker jim je zmanjkalo volje in denarja.

Resnično bi bilo pravilno, da se mestno jedro čim manj spreminja,

toda **MESTO SMO LJUDJE**, ki v njem živimo, in če se mi ne počutimo dobro v ambientu razvalin, se tudi mimoidoči tujec ne bo razveselil takega mesta. Vsak si bo mislil: **Kako nemarni ljudje živijo tukaj. Še lastnih domov si ne uredijo človeku primerno.** Ali nihče ne ve, da si jih ne morejo urediti. Hišo si lahko obnoviš tako, da bo takšna, kot je bila stara. Vendar čas teče in mi živimo v dvajsetem stoletju. Vse hiše bi morale biti dvignjene tako visoko in dobro izolirane, da ne bi vsako razlitje Krke povzročalo poplavljanja hiš. V zadnji poplavi so bile hišne fasade poškrbljene do višine dveh metrov. Ta povodenj je zadosten dokaz za to, kakšno škodo trpi mestno jedro. Kostanjevica v Krki je bila odrezana od sveta na štirih straneh neba.

Temu bi se lahko ognili, če bi imeli obvoznico – novo cesto, ki nam jo obljublja vsaka nova vlada, pa ni nič iz tega. **ZAKAJ?** Finančna sredstva so zagotovljena, gradbeno dovoljenje izdano in podpisano od SO Krško. Toda Spomeniško varstvo se ne strinja s traso ceste, za katero so se odločili krajanji in SO Krško. Z novo obvoznico bi razbremenili vse lesene mostove. Vzdrževanje teh mostov ni poceni. Ti mostovi so dotrajani – samo pomislimo, kako velike obremenitve

Kostanjevica (Foto: S. Sintič)

STARO IN NOVO – Spomeniško zaščitene hiše v Kostanjevici so pač takšne, kot je tale na sliki. Prometne poti pa se posodablajo – sloji nasutij in asfalta so do danes segli že do hišnih pragov, ponekod tudi višje od njih in ob vsakem deževju se potem v hišo sceja voda.

Kostanjevica (Foto: S. Sintič)

NEKAKO OD TU, KJER SE CESTA IZ Krškega odcepi proti Koprivniku in Raki od kostanjeviške ceste, se začne poplavno območje. Voda se dvigne proti restavraciji Pri žolnirju in zalije cesto tako, da običajno gleda iz vode samo del mostu. V Kostanjevico se da priti samo preko Gorjancev, čez Slinovce. Ko voda nekoliko upade, a je še vedno na mestnih ulicah, se po njej zapodijo najprej večja vozila (z višjimi kolesi), kasneje pa še osebni avtomobili... Rešitev bi bila v obvoznici in mostu, ki bi **PRED** Kostanjevico povezal bregova Krke in bi mesto in njegova lesena mostova obvaroval največjega prometa. Omogočil bi tudi promet med Krškim in Novim mestom tudi v času, ko Krka narašča.

MED KOSTANJEVICO IN PODBOČJEM

teče po desnem bregu Krke t. i. mala cesta – še ena izmed povezav, ki se ob visoki vodi spremeni v jezero, in še ena od poti, ki je Kostanjevičanom odrezana. Na prometnem znaku sicer piše samo to, da je cesta zaprta zaradi mostu v Podbočju, a voda, ki dere čez njo, in jezero, ki nastaja na travniku desno od ceste, sta dovolj zgovorna.

so preživel v času vojne, ko je šel ves tovarni promet preko njih. Starši se bojijo za varnost svojih otrok, ker deske kar odpadajo in se dvigujejo kljub občasnemu popravilu.

Prebivalci Kostanjevice se bojimo, da bomo predolgo čakali na milostni blagoslov Zavoda za spomeniško varstvo Slovenije za izgradnjo obvoznice. Denar bo izpuhtel, pa ne bo niti ceste niti denarja.

Na zadnjem zboru krajanov smo izrazili željo, naj se izdela celovit načrt za mestno jedro in cel kraj Kostanjevico z novo obvoznico. Spomeniško varstvo naj izdela celovito študijo, ki naj obsega podatke: katere stavbe so kulturni spomeniki prve kategorije, katere hiše se morajo popraviti po zgodovinski podobi – prilagojeno današnjemu načinu življenja in katere stavbe se lahko porušijo in se na njihovem mestu naredijo nadomestne zgradbe. Ta dokument naj Spomeniško

varstvo izda, potem pa naj bodo meščanom na voljo vse nadaljnje informacije pri SO Krško in Savaprojektu Krško. Tako bi se izognili mnogim nevšečnostim pri nadaljnji obnovi mesta.

Prebivalci Kostanjevice pričakujemo čim večjo angažiranost občine Krško, Zavoda za spomeniško varstvo Slovenije in ostalih ustanov pri reševanju in urejanju mestnega jedra Kostanjevice.

Slavko Sintič
in še 24 krajanov
(podpisi so v uredništvu)

Kostanjevica (Foto: S. Sintič)

KOPRIVNIK JE NAJDALJŠA VAS V SLOVENIJI, je nekoč v šali ocenil nekdo, ki se je v gumijastem čolnu in s šibkim motorjem debelo uro vozil mimo vasi (nekaj hiš!) proti toku reke Krke. Domačini seveda vedo, kako se stvari streže. Hiše in gospodarska poslopja imajo dovolj dvignjena, da jih poplava ne doseže, po dvoriščih in do suhe ceste se pomikajo vsak s svojim čolnom, avtomobile pa za ta čas zapeljejo kar na terase. Taka rešitev sicer zveni zabavno, čeprav je življenje seveda čisto samosvoje.

POGLED NA TOLE SLIKO BRŽ RAZJASNI, zakaj se mestecu reče Kostanjevica na Krki. Mulci pa kot mulci: kljub vsem zahtevam in zahtevam spomeniškega varstva učijo črve plavati.

“Zahvala“

V dneh od 21. 11. do 23. 11. 1991 smo tudi v Kostanjevici na Krki doživeli hudo naravno katastrofo, ko je poplavelo celotno območje Kostanjevice na Krki, otok ter okolice.

Ob škodi, ki jo je napravila že sama voda, pa smo nekateri prebivalci otoka doživljali tudi neusmiljeno izživiljanje voznikov avtobusov, tovornjakov, traktorjev in nekaterih višjih osebnih vozil, katerim je bil prevoz preko mesta še mogoč. Ob njihovih brezobzirnih vožnjah po cesti, ki je bila poplavljen – Ulici talcev – je voda pljuskala vse do

“ŠKODA, DA SO POPLAVE VEDNO OB slabem vremenu,” je nekoč komentiral eden mojih znancev. Res je! Če bi sijalo sonce, bi bilo tole občasno jezerce pod Slinovcami prav romantično.

Kostanjevica (Foto: S. Sintič)

Kostanjevica (Foto: S. Sintič)

oken in še čez po pročeljih naših hiš. Kljub opozorilom policiji, cestarjem, civilni zaščiti, da naj promet ustavijo ali preusmerijo in opozarjajo voznike, ni bilo nič boljše. Tako je vožnja teh vozil bila podobna vožnji hidrogliserjev po morju in voda je pljuskala vse naokoli in je bila škoda še večja. Podobno se dogaja ob vsakem malo večjem deževju, ko voda sproti ne odteka s cest.

Ob tej priliki bi se zahvalili za “KULTURNI” odnos vseh voznikov do krajanov Ulice talcev v Kostanjevici na Krki.

Krajan Ulice talcev
Kostanjevica na Krki

Posvet o elektroenergetiki v Posavju:

Preveč porabimo na enoto proizvoda

Poraba 4.700 kWh na prebivalca res ni velika, vendar pa nas 22-odstotni delež elektrike v končni porabi postavlja v evropski vrh. Najprej moramo to elektriko pametno uporabiti, potem pa dvigati na glavo prebivalca to, kar imamo, kajti drugi viri energije so bistveno cenejši in vsi imajo tam 16- do 17-odstotni delež elektrike v končni energiji, mi imamo 22 %. To je najdražja energija. Najprej moramo druge vire smotno uporabiti v industriji itd.

Društvo elektroinženirjev Posavja je na svojem posvetu o energetiki v Posavju (Krško, 13. novembra) temeljito pretreslo stanje na tem področju v Sloveniji, udeleženci so stanje pri nas primerjali s stanjem v (bivši) Jugoslaviji, Evropi in v svetu. Ugotovili so, da po porabi električne energije na prebivalca Slovenija ne sodi v potratne dežele, po porabi na enoto družbenega proizvoda pa je slika seveda povsem drugačna. Praktično smo na prvem mestu v Evropi. Po energetski odvisnosti (50 %) spadamo v evropsko povprečje, po emisiji SO₂ smo na prvem mestu med zahodnoevropskimi deželami, naša emisija CO₂ pa je v dopustnih, še sprejemljivih mejah. Iz tega in še iz niza drugih podatkov, ki jih je poslušalcem predstavil avtor študije "Razvoj energetike Slovenije", Marjan Porenta, so razpravljalci lahko sklepali, da so problemi v dosedanji oskrbi Slovenije z energijo naslednji: neustrezna struktura nosilcev energije, neučinkovita raba energije, kritična stopnja onesnaženosti okolja in neustrezna politika cen.

Nekako sklepam, da takrat še niso mogli vedeti, da se za elektriko kuha tako vroča cenovna kaša, kot smo jo porabniki sedaj dobili na mizo v obliki položnic. Kljub temu da je bilo v mali dvorani krškega kulturnega doma bolj malo domačinov in veliko strokovnjakov, ki smo jih že sicer vajeni srečevati povsod tam, kjer teče beseda ali se (so)odloča o energetiki, izgradnji sistema...

Nujni ukrepi za izboljšanje stanja bi po mnenju enega izmed njih bili: po možnosti sprememba gospodarske strukture, substitucija – zlasti v končni porabi – neakovostnih s kakovostnimi energenti, varčevalni ukrepi za zmanjševanje specifične porabe energije, graditev energetsko učinkovitih in ekološko sprejemljivejših tehnologij, sanacija obstoječih tehnologij ter cenovna in fiskalna politika kot instrument. Zagotoviti bo treba sprejemljive cene, ki bodo spodbujale racionalno ravnanje z energijo in zagotavljale socialno varnost ljudem ter celotni družbi. Naše energetske možnosti v prihodnje so (tako omenjena študija!):

- vztrajanje pri domačih virih energije, kakršnikoli že ti so, in kolikor jih pač je,
- uvažanje premogov,
- prehod na uporabo zemeljskega plina,
- izgradnja hidroelektrarn,
- zaustavitev in nadomestitev krške nuklearke.

Tudi za nadomeščanje (zaprte) NEK so možni sicer štirje scenariji: termoelektrarne na premog in na zemeljski plin, uvoz elektrike (ta rešitev je bila označena kot trivialna) in kombinacija uvoza in pospešene gradnje hidroelektrarn v Sloveniji. Hkrati z nizanjem scenarijev pa smo slišali tudi to, da bi zaustavitev NEK zelo poslabšala sedanji energetski, ekološki pa tudi ekonomski položaj Slovenije. Zato je po njihovem mnenju treba v slo-

Stališče do domačih premogovnikov: sicer se po stroških težko primerjajo z velikimi rudniki ali dnevnimi kopi, kjer bager z žlico naloži toliko čistega premoga, kot ga knapi nakopljajo cel štih, a vseeno naj bi doživeli svoj naravni iztek.

Kljub temu da smo že leta govorili, da je treba cenovno politiko voditi tako, da bo stimulirala vse ostalo, tega še nismo uredili. Če cenovna politika ni urejena, ni niti zanesljive in kakovostne oskrbe, nihče ne bo uvažal premoga in plina, če ga bo moral prodajati z izgubo, ne bo zagotovil varnosti in zanesljivosti energetskih naprav, če upravitelji ne bodo plačani in, končno, nihče ne bo varčeval z energijo niti ne bo smotno z njo ravnal, če mora kupiti vse štiri vrste naprav za ogrevanje ali vzdrževanje objektov v tovarnah: na olje, premog, plin in elektriko.

V 14 dneh naj bi komisija iz razprave strnila stališča in jih posredovala vsem udeležencem.

venskem prostoru izdelati dolgoročno strategijo oskrbe z nafto in naftnimi derivati in jasno opredeliti vlogo domačih virov, zlasti premogov, še posebej z vidika nujne rezerve za primer kriznih situacij. Kjer je le mogoče, je treba uvesti ukrepe za varčno ravnanje s končno energijo, bodisi z izobraževanjem, z

Morda je bolj zanimiva poraba na prebivalca in na družbeni proizvod. Za vsako ceno skušamo zmanjševati porabo na prebivalca, kar pa najbrž ne bo prava rešitev. Tu bi najbrž dosegali nekaj drugega kot razvita Evropa ali razviti svet, in zastavlja se vprašanje, ali ne bi bilo bolje ohraniti raven porabe in iz nje ustvariti večji družbeni proizvod – na račun uvažanja zemeljskega plina v energetsko bilanco.

informiranjem, na področju predpisov, izdelave normativov, kontrole porabe energije...

Evropska gospodarska skupnost je na svojem Komiteju za energetiko ugotovila, da je v vsaki deželi najprej treba izkoristiti hidroenergetske potenciale, ki so ekonomsko smotni in ekološko primerni, potem pa ostale vire. Zato so razpravljalci v glavnem menili, da je treba dati izgradnji savskih elektrarn ustrezno prednost. V tem trenutku je to smotno tudi narodnogospodarsko, če za gradnjo dobimo kapital. Naše gradbeništvo in strojna industrija bosta s tem dobila delo, z objekti pa bo družba potem obratovala naslednjih 100 let.

Po drugi strani je treba pospeševati izolacijo objektov. Pri tem je vztrajal zlasti dr. Peter Novak: "Če je to navidez drago, je pa smotno in se kasneje izplača. Z izolacijo objektov zmanjšamo stroške za energijo tudi naslednji generaciji, medtem ko z vlaganjem v modernizacijo nekega industrijskega procesa pomagamo samo kratkoročno, kajti tehnologijo v industriji bomo menjavali na pet ali sedem let."

Dr. Novak se je lotil tudi ideje o uporabi obnovljivih virov – sončne energije: "Sedaj, ko prihaja do sprememb v lastništvu stanovanjskih objektov, imamo veliko možnost, saj bodo spremembe pozitivno vplivale tudi na obnašanje stanovalcev v posameznih objektih. Uporabiti moramo nove tehnologije, ki jih v Sloveniji obvladamo. Kristal Maribor dela nova stekla, ki imajo za polovico manjše toplotne izgube, so pa res nekoliko dražja. Na Dolenjskem imamo proizvodnjo izolacijskih materialov, ki so kvalitetni. Z ustreznimi akcijami, kot jo sedaj vodi Jelovica, lahko, na primer, zamenjamo okna... Kapital, ki ga ima prebivalstvo, lahko usmerimo v to, ne pa da si kupujemo nove in nove avtomobile. Avtomobil ni naložba, ki bi bila smotrna za višji standard in življenje ljudi, saj je čez nekaj let ponovno star in iztrošen. Z izoliranjem tudi manjšamo porabo elektrike v gospodinjstvih..."

Beseda je tekla o gradnji savske verige, ki da je ne smemo graditi preveč po špartansko: če ni denarja za hkratno postavitve vse strojne opreme (po tri turbine), je treba zgraditi vsaj prostor (luknje) zanje in turbine čez leta montirati. Pa še nekaj: kljub temu da je naša regija na vse načine zelo obremenjena z energijo, od nje nima niti kakovostne energije, zato so vsi navzoči povzdignili glas v prid gradnji RTP v Krškem, saj edino ta lahko zagotovi napajanje Posavja, Dolenjske in Bele krajine s kakovostno energijo. Sedanje napajanje pa je menda take kakovosti, da lahko ob kakršnem koli izrednem dogodku pričakujemo sesutje sistema. Če smo natančni, je nekdo uporabil besedo katastrofa.

Razpravljalci so se dotaknili tudi sedanjega davčnega sistema, ki da je na področju energetike problematičen. Stopnje davkov so: za elektriko 20 %, za premog 10 %, za zemeljski plin 5 %, za določene naftne derivate pa 10-30 %. Ločeni od tega so še davki za promet. Tako visoke stopnje, kot jih ima pri nas predpisane industrija, plačujejo menda samo še severne države, ki imajo izredno poceni energijo. Menda večina evropskih držav ali davkov nima ali pa jih ima, tako kot Nemčija, recimo okrog 7-8 %. To seveda ne prispeva h konkurenčnosti naše industrije.

Inženir Niko Kurent je sprožil vprašanje razvoja plinifikacije, področja, na katerem smo v zadnjem času v Posavju zelo veliko napravili. Vse priznanje je izrekel Petrolovi d.o.o. Plin, ki je kljub kaotičnim razmeram, ki so nastale v zadnjih dveh letih, dokaj pogumno investirala v izgradnjo plinovoda. "Sedaj bi morali vse napraviti, da ta investicija zaživi. Ponuja se nam možnost, da jo resnično izkoristimo. Zato je zelo pomembna pobuda, da tudi študijsko koncipiramo svojo bodočo energetska politiko in pri tem upoštevamo možnosti, ki jih v naši regiji daje plin. Elektrogospodarstvo ima vedno možnost, da svoje izgube, nastale zaradi sociale, pokrije – iz združevanja nekoč in iz davkov v bodoče... Pri plinu pa so praktično obsojeni na nerenabilnost. Absurdnost naše politike cen vidi v tem, da je še vedno močno podvržena so-

ciali. Pravzaprav strošek energije poravnava mo dvakrat - najprej z neko vrsto akontacije, ko poravnava račune, potem pa je potrebno pokriti še izgube. Očitno je sedaj te absurdnosti konec (opomba avtorja!). Plinovodni sistem mora živeti sam in zato lahko plin nena doma postane neracionalen, to pa lahko onemogoči prodajo ali razvoj plinovodnega sistema, t. j. uvedbo scenarija, ki temelji na zemeljskem plinu.

K plinskemu scenariju pa sodi še en problem: lastnega plina doma nimamo. Zemeljski plin je treba uvoziti iz Sovjetske zveze ali iz Alžirije, za to imamo sklenjene pogodbe. Možni dobavitelji so po celemu svetu, po Severni Evropi, na Severnem morju. Pov-

Kritike na račun

MAČEHOVSKEGA ODNOSA OBLASTI DO NEK

Glede na to, da je bila razprava o razvoju energetike v Posavju v Krškem in da se okrog nadaljnje usode NEK prepletajo različni interesi, je skoraj jasno, da se tudi tej problematiki ni dalo ogniti. Začelo se je s kritiko na rovaš člana predsedstva Republike Slovenije, Dušana Pluta, ki je izjavil, da je treba objekt do leta '95 zapreti.

Odklonilno stališče do takega obnašanja in takih načrtov, ki ga je bilo moč zaznati med vsemi udeleženci srečanja v Krškem, je ubesedil direktor "objekta" (NEK), ing. Stane Rožman: *"Moje osebno mnenje je, da, če je gospod Plut dal tako izjavo kot predsednik stranke Zelenih, potem ga razumem, ker mislim, da mu glede nuklearke zmanjkuje prostora za politično delovanje znotraj Stranke zelenih. Če pa je to izjavo izrekel kot visoki predstavnik Slovenske oblasti, je pa to do neke mere gotovo neodgovorna izjava in v tem kontekstu bi hotel reči, da se ta naša oblast danes, v širšem smislu, (ne samo v osebi gospoda Pluta), ne zaveda svoje odgovornosti do NEK. Lastniška ali oblastniška nadgradnja nad tem objektom se ne konča niti na ravni sekretarja za energetiko, ampak se konča višje, v slovenski oblasti in prav bi bilo, da se te odgovornosti vsi zavedamo. Dolžni so zagotavljati pogoje za normalno obratovanje elektrarne, dokler je ta v sestavi sistema. Ti pogoji pa so vsaj trije: zagotovitev normalnega financiranja objekta, jasne odgovornosti v makroorganizacijskem smislu slovenske energetike in trezni pristopi lastnika na najvišjem vrhu vis a vis javnosti. Politizacija javnosti s strani oblasti je neodgovorno dejanje. Mislim, da to počnejo in žele bi jim sporočiti, da to čim hitreje prenehajo oz., da ta objekt vzamejo zares."*

Izvedeli smo tudi, da na Slovenski akademiji znanosti in umetnosti obstaja odbor za energetiko, ki ga vodi akademik Peklenik. Ta je na zadnji seji, 7. 11. 91, v zvezi z NEK sprejel sklep, da pripravi izjavo za javnost, v kateri bo pojasnil svoje argumentirano stališče: proti predčasnemu zaprtju elektrarne!

prečna oddaljenost do meje dobavitelja je preko 2500 km. V preteklosti smo zamudili priložnost, da bi si pravočasno rezervirali (s pogodbami) potrebne količine tako pri proizvajalcu kot pri transportu. Take priložnosti se pojavljajo ciklično, vsake toliko časa. Naslednja priložnost, ko si bomo Slovenci lahko zagotovili transportne zmogljivosti, bo izgradnja severnojadranskega terminala za utekočinjeni zemeljski plin, za katerega se pač Srednja Evropa resno zavzema, ker ne želi biti izključno vezana na dobave iz Sovjetske zveze. Ta terminal bo moral še skozi fazo odločanja, gradnje... in bo v pogonu šele čez 5-7 let. V njem bi tudi Slovenija morala imeti svoj delež.

Slišali smo podatek: v teh 10 letih, odkar JEK deluje, je, skupno s poskusnim obratovanjem, proizvedla cca 40 milijard kWh in če bi isto energijo hoteli proizvesti iz Šoštanja, bi doslej na ta račun pokurili cca 50 milijonov ton lignita. Če pa bi hoteli doseči isto proizvodnjo iz Save, bi potrebovali 40-50 elektrarn tipa Vrhuvo.

Pri pripravi izjave bodo sodelali prof. Osredkar, kot koordinator, prof. Mavko, prof. Gubina, prof. Ogrin in dr. Porenta. Ko bo izjava dokončno izoblikovana in sprejeta, naj bi jo posredovali tudi predsedstvu SO Krško, usklajevanje pa naj bi zagotovil dr. Peter Novak. Na dan je prišlo tudi, da je 10. junija letos strokovni sosvet pri Republiškem sekretariatu za energetiko na svoji razširjeni seji v 7 točkah zelo negativno ovrednotenja prizadevanja za zapiranje NEK. Po drugi strani

Slišali smo tudi: proces govoričenja o zaustavitvi NEK nekoč doseže točko, ko ni več povratka, ko se je treba dejansko odločiti o zapiranju. Samo po sebi razmišljanje o zapiranju NE, negativno vpliva na njeno jedrsko varnost. Mi že dalj časa bijemo plat zvona na tem področju. Prvi problemi se pojavljajo pri kadrovanju. V jedrski znanosti, ki je, nekako, podlaga za varno obratovanje JE in, ki ji ves čas tudi nudi strokovno podporo, že dalj časa menda opažajo negativne trende. Enostavno se zmanjšujejo sredstva, zelo težko je dobiti perspektivne ljudi, ki bi se radi v to usmerili in, če se bo ta debata o zahtevi za zaprtje NEK, neodgovorno nadaljevala, brez (kakršnekolikoli), odločitve, lahko sama po sebi pripelje do tega, da bodo nastopile tako močne motnje v sistemu jedrske varnosti, da bo objekt sama stroka prisiljena, zapreti.

pa osnutek zakona o referendumu o zapiranju JE Krško pa v 45. členu predvideva: Na referendumu je sprejeta odločitev, za katero je glasovala večina državljanov Republike Slovenije, ki so glasovali na referendumu. Avtor izjave je ironično zaključil: "Dovolj je, seveda, če na referendum pride samo gospod Plut!" Razpravljalci so se dotaknili tako vojne na Hrvaškem, zaradi katere bo ta sosedna država kaj kmalu morda v nuklearni imela enega redkih energetskih potencialov (moratorij na gradnjo nukleark so že ukinili!), kot izjave dr. Šešerka, da ni nikakršnih strokovnih argumentov za zapiranje NEK, temveč obstojijo za to izključno samo politični momenti. Slišali smo sicer tudi pripombo, da so tudi o gradnji elektrarne odločali predvsem politični momenti, a sledilo je dokazovanje: če bi elektrarno ustavili, bi sicer lahko postavili nadomestne objekte, z uporabo zemeljskega plina bi se ognili emisiji žvepovega dioksida, nikakor pa se ne bi mogli ogniti problematičnemu izpustu ogljikovega dioksida. Vsekakor pa brez energetskega objekta podobne moči menda na tem prostoru ne bi smeli ostati in bi nekakšno nadomestilo potrebovali že zaradi podpore prenosnemu sistemu.

Direktor NEK, ing. Stane Rožman: "Če se morda, po kakšnem čudežu zgodi, da bo objekt obratoval celo življenjsko dobo, po-

tem moramo upoštevati, da to traja, po vseh pristopih za tovrstno tehnologijo, 40 let in da je treba s to letnico operirati v scenarijih. Objekt ne bo zdržal obratovanja skozi celo življenjsko dobo brez zamenjave parogeneratorja, to pa istočasno pomeni, da bo takrat vmesno in bomo predlagali, naj objekt ob zamenjavi dvigne svojo nominalno moč za vrednost 40 - 50 MW. Edino ob takem pristopu je ta zamenjava z vseh vidikov, tudi atraktivna in opravičljiva, oz. veliko lažje opravičljiva, kot pa samo zamenjava brez pozitivnih efektov v outputu.

Okrog cene energije bi rekel samo tole: ravno zaradi nizke cene je NEK vredno eksploatirati. Ceno lahko primerjamo samo med našimi proizvodnimi stroški in stroški (tudi objekta) za nadomestno energijo. Samo to je z narodnogospodarskega vidika relevantno primerjati. Proizvodni stroški NEK so danes na ravni morda 2 centov za KWh, nadomestna energija pa je, veste koliko, če jo uvozimo, oz., veste koliko, če jo pridobimo iz objekta, ki še ne obstaja. Se pravi, da imamo Delta v ceni najmanj 4 - 5 centa za KWh in neeksploatairanje NEK pomeni čisto stran metanje denarja, oz. konvertibilne valute, če hočete."

Dr. Peter Novak: "Vsa poročila o ekološkem vplivu JE na okolje kažejo, da so ti vplivi izredno majhni. Zato resnično ni strokovnih argumentov za zapiranje takega objekta. Če jih torej ni strokovnih in ne ekonomskih, potem je potrebno Slovenskemu narodu predno se gre v kakršnokoli sprejemanje referendumu, jasno pojasniti vse in potem iti v skušnino in vprašati poslance, ali na osnovi vsega tega sploh ima smisel sprejemati nekaj, kar zahteva stranka, ki je dobila na volitvah 9% glasov! Jaz sem bil eden prvih, ki sem se ukvarjal z varstvom okolja v Sloveniji. Sem eden prvih, ki sem proti temu, da se varstvo okolja politizira na tak način, kot se danes dogaja v Sloveniji. To je zlorabljanje dobre ideje o lepem in prijetnem okolju. Zato menim, da je treba zahtevati odgovornost za javno besedo. Jaz sem za svojo besedo vedno pripravljen odgovarjati, in prosim, naj odgovarjajo tudi drugi.

Ljudje, ki danes vodijo to deželo, imajo pred seboj samo nekaj: imeli naj bi svojo

državo. Gospodarstvo in vse, kar je okoli njega jim je pa deveta briga. Mi, ki bomo pa potem odgovarjali za vse te odločitve zanamcem, nam, tehnikom, pa ne more biti vseeno. Rekel sem: inženirji bomo naredili štrajk. Pa naj se potem ta dežela vrti naprej! Pa naj pisatelji in pesniki izvažajo knjige, pa bomo od teh knjig živeli. Potem bodo strokovno besedo cenili drugače, kot jo danes. Danes je inženir katerekoli stroke zadnja cunja v tovarni. Zadnje plačilo dobi! Vsi imajo na tem nivoju večje plače, večjo veljavo, kot pa tisti, ki ustvarjajo novo vrednost. Mislim, da je tudi današnji sestanek tisti, ki lahko zapiše: dovolj imamo vsega in zahtevamo svojo vlogo v tej družbi in prevzemamo tudi svojo odgovornost. Pa ni to samo jedrski objekt, so tudi drugi, kjer nam industrija propada, zato, ker nam nekdo gospodari narobe s kaopitalom, ki ga imamo. Ne zaradi tega, ker so tovarne zanič. Mi imamo odlične strokovnjake, imamo veliko dobrih tehnologij, toda to nam namerno uničujejo.

Deset let radiološkega nadzora okolice NEK

Iz krške jedrske elektrarne smo dobili brošurico, z naslovom: "Poročilo desetletnega obdobja radiološkega nadzora v okolici Nuklearne elektrarne Krško (1981 - 1990)". Poročilo je zahtevala Republiška uprava za jedrsko varnost, pripravili pa strokovni delavci NEK.

V poglavju, ki pojasnjuje obseg radiološkega nadzora, je zapisano, da navzočnost radioaktivnih snovi v okolici jedrskega objekta preiskujejo z nadzorovanjem emisije (izpust) in imisije (sprejem, vhod). Delež radionuklidov se določa v zraku, vodi in prehrabni verigi. Meri se doza zunanjega obsevanja in določajo se drugi parametri, ki vplivajo na delež in razdelitev radionuklidov v okolici.

Ocenitev in primerjava obremenitev v letu 1990 kaže, da je doza zaradi zunanjega sevanja, merjena na 50 krajih v okolici NEK, imela

lani povprečno vrednost 877 μ Sv. Glede na meritve pred čemobilsko onesnažitvijo je ta vrednost povišana v povprečju za okrog 45 %. Vpliv elektrarne z meritvami doze zunanjega sevanja ni opazen, kar je skladno tudi z izračuni. Avtomatske meritve hitrosti doz so zaznale le meteorološko pogojena odstopanja od običajnih vrednosti. Vse ocenjene obremenitve okolja (tako poročilo!) zaradi emisij elektrarne so bile pod upravno dopuščenimi vrednostmi. Obremenitve posameznikov iz okoliškega prebivalstva, ocenjene na osnovi vzorcev iz okolja, efluentov v elektrarni in izračunov, znašajo manj kot tisočino letne doze, ki jo povprečno prejme človek v normalnem okolju. Pri vseh ocenah internih doz je bila upoštevana pričakovana efektivna ekvivalentna doza za obdobje 50 let. Posameznik, ki bi pil savsko vodo pri Brežicah (poročilo očitno upošteva samo delež vpliva nu-

klearke), bi lani prejel zaradi vpliva efluentov iz elektrarne dozo 0,7 μ Sv, zaradi vpliva efluentov iz bolnišnic pa 0,8 μ Sv. Uživanje (36 kg celih) savskih rib bi povzročilo obremenitev z dozo 3,8 μ Sv, predvsem zaradi vpliva črnobilskega cezija in stroncija, ki je posledica atmosferskih eksplozij.

Prispevek vseh umetnih radionuklidov iz brežiškega vodovoda k obremenitvi odraslega prebivalca zaradi pitja vode v letu 1990 je ocenjen na 0,08 μ Sv, pri čemer domnevajo, da je prispevek elektrarne 0,03 μ Sv, če se pripiše polovica tritija v vodi efluentom iz elektrarne. Zanimivost iz poročila: povprečna letna koncentracija cezijevega izotopov v savski vodi je pri vstopu v elektrarno večja kot pri Brežicah, kar je menda posledica efluentov iz papirnice Videm.

Vzorčenje zraka v okolici elektrarne in meritve aerosolov niso zaznale vpliva elektrarne. Ocene, narejene na podlagi meritev in inventarja plinskih emisij ter meteorološkega modela, so dale v letu 1990 kot najvišjo obremenitev posameznika dozo 0,47 μ Sv, izračunano za naselje Spodnji Stari Grad. Nadzorne meritve joda so zaznale sledi jodovega izotopa, vendar je izračunana efektivna ekvivalentna doza zanemarljiva.

PREBERITE:

Pristavimo še svoj lokalni piskrček: vsa poročila že leta nazaj kažejo, da NEK obratuje tako varno, da je (po vseh kazalcih) v vrhu na svetovni lestvici. To seveda pomeni, da se je vsaj sedaj živeči

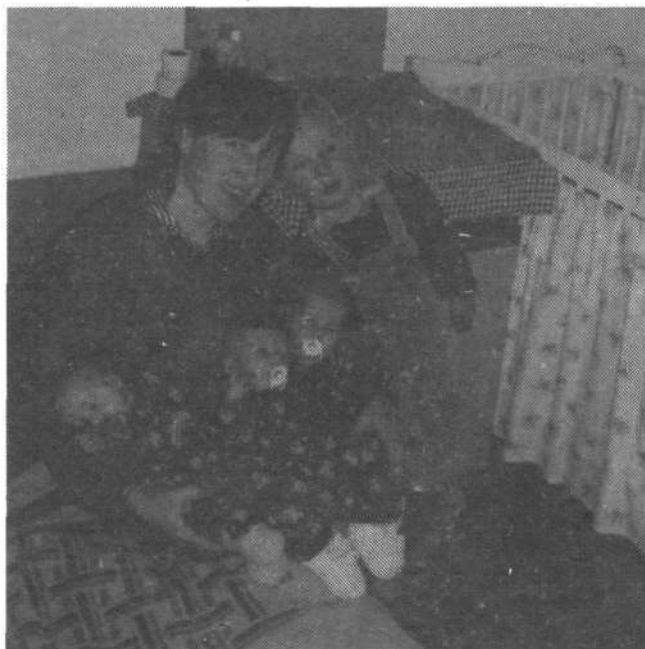
generaciji ni treba bati. Dokler obratuje normalno in se v njej ne zgodi nesreča. Kaj povečuje (med drugim) tveganje? Očitno tudi odnos okolja in oblasti do tega »butastega stroja«, kot se je pred kratkim izrazil eden njenih vodilnih delavcev. Vanj pride vsak dan 600 ljudi, da ga bodo strokovno vodili in po vseh mednarodnih predpisih natančno skrbeli zanj in za nas. Vprašanje pa je, kdaj si bodo ti ljudje zaradi pritiska javnega mnenja in pomanjkanja sredstev povsem resno začeli množično iskati službe drugje. Ne bom ponavljal, zakaj in kako se to lahko zgodi, ker je številka Našega glasa, ki jo držite v rokah, polna tekstov o energetiki in še posebej o problematiki NEK. Čeprav se vam morda zdijo dolgozevni, vam svetujem, da jih natančno berite. V takih, na videz dolgozevnih besedah, se namreč skrivajo naši bodoči problemi s sosedi, ki so nam jo pred leti umestili sem, sedaj pa nas okoličane skušajo na različne načine mehčati, da bomo lažje sprejeli kakršnokoli rešitev, ki nam jo bodo ponudili. Saj nimam dokazov, da bi bilo vse to, kar sem zapisal, čista resnica. Samo skušam razmisliti, kaj je slovenski oblasti treba toliko besed in izjav o zapiranju elektrarne in referendumu, če vendar vsak izmed njih dobro ve, kaj si sme in česa si s takim objektom ne sme privoščiti.

Zaradi vsega tega bo verjetno v Našem glasu podobnih, na videz dolgozevnih besedil, polnih drobnih resnic, polnih podrobnih tehničnih podatkov, še več. Ne prezrite jih, ker so namenjeni vam in vašim delegatom!

Agrokombinat pomagal družini Vriskovih trojčic

Že iz Dolenjskega lista je veliko ljudi zvedelo, da so se v brežiški bolnišnici prvič v njeni zgodovini rodili trojčki. To so tri deklice Gordane in Slavka Vriskovih, ki pa sta že prej imela dva fantka, stara štiri in šest let. Brežiška bolnišnica je poleg patronažne sestre, ki malčke na domu obišče vsak drugi dan za nekaj ur, darovala prehrano za dojenčke za šest mesecev. Občinska skupščina pa je vsaki deklici podarila 7.000 SLT.

Tudi predstavniki Agrokombinata Krško, katerega kooperant je Slavko Vrisk že od leta 1978, čeprav živi v Pečicah v brežiški občini (ob meji s krško), so ugotovili, da mlada družina živi v zelo skromnih in majhnih prostorih. Njenih sedem članov spi v prostoru s 15 kvadratnimi metri, nimajo kopalnice, stranišče pa je zunaj.

Delavci Agrokombinata Krško, direktor inž. Ivan Kozole in predstavnica sindikata PE Zadruga, inž. Marta Metelko, so se odločili za takojšnjo in učinkovito akcijo pomoči v zares hudi stiski Vriskovih. Iz sredstev Agrokombinata so nabavili 10 vreč cementa, dvojna kompletna vrata, okno in straniščno školjko, vse skupaj je veljalo 26.000 SLT. Poleg tega so poskrbeli tudi za mojstra zidarja, to je bil Franc Kranjc iz Starega Gradu, ki je v 60 urah dela od jutra do mraka pozidal, vgradil okna in vrata in pripravil za uporabo mladi Vriskovi družini še dodatno spalnico, hodnik, stranišče in kopalnico. Tudi delo zidarja je plačal Agrokombinat Krško v višini 9.000 SLT. Tako je bil skupni prispevek Agrokombinata 36.000 SLT. Izvedbo akcije je organiziral vodja prašičereje v Kooperaciji, Marjan Jalovec, ki je tudi vsako jutro pripeljal in zvečer odpeljal zidarja.

Vriskovi so bili prijetno presenečeni in ganjeni nad pomočjo Agrokombinata. Lepo se zahvaljujejo za vse in vsem. Obljubljajo pa tudi, da bodo svoje trojčice Martino, Alenko in Judito vzgojili v brhka in lepa slovenska dekleta.

M. Jalovec

V Pečicah 17, pri Vriskovih, dobi človek vtis, da se svet vrti nekoliko drugače. Videti so utrujeni, krepko delajo, a vendar iz njih veje nekakšen mir, zadovoljstvo. Nekaj, kar bi težko pripravili nalašč za obisk novinarja. Mama Gordana drži v naročju trojčice (od leve) Judito, Alenko in Martino, ob njih pa je štiriletni David. Mladen, ki ima šest let in pol, je bil ob našem obisku v mali šoli, oče Alojz pa je pomagal enemu izmed sosedov. Kar krepko je treba pljunuti v roke, da se preživi številna družina in kljub obilni pomoči Agrokombinata ostane tudi zanj še dovolj dela pri urejanju novih sob. Tisto noč je nabil ladijski pod na strop sobe, kjer bodo imeli začasno moško spalnico on in sinova. Sedaj je verjetno že urejena tudi kopalnica in stranišče, tako da je »štrbunk« v sadovnjaku že preteklost. Posestvo sta namreč prevzela na preužitek in sta ga s svojo pridnostjo že dodobra preuredila. Kaj pa punce? Tako pridne so, da so ob našem kratkem obisku skoraj ostale ob strani. Komajda jih je bilo slišati. Mama Gordana pravi, da so tudi ponoči kar mirne in da so zadovoljne, če so le suhe. Tudi zrasle so že: vsaka za približno kilogram.

Občinski štab za civilno zaščito Krško

Obvestila za prebivalstvo

Poplave kot naravne nesreče

Poplave so nesreče, ki povzročajo veliko gmotno škodo, ogrožajo pa tudi človeška življenja. Nastajajo kot posledice naravnih pojavov ali pa rušenj pregrad in nasipov, ki jih povzročajo druge naravne nesreče (npr. potresi) ali človek s svojo dejavnostjo.

Posledice poplav lahko močno omilimo s pravočasnim umikom prebivalstva, živine, hrane in drugih dobrin ter z zasilnimi nasipi, s kopanjem odvodnih jarkov in z zamašitvijo odprtín, iz katerih vdira voda.

Naše ravnanje ter okoliščine za reševanje niso vselej enaki, pogojujejo pa jih posamezne vrste poplav, čas, ki nam je na razpolago za izvedbo ukrepov, in oprema, ki jo imamo.

Poplave lahko nastanejo ob **poružitvi jezov in nasipov, zaradi močne odjuge, zaradi močnih nalivov, zaradi dolgotrajnega dežja.**

Ob poplavah se poleg zalitja stanovanjskih in gospodarskih objektov ob strugah pojavljajo še nanosi zemlje, ki ovirajo promet, poškodujejo komunikacije; sproščajo se plazovi, lahko pride do zalitja kleti zaradi dviga podtalnice, zamašitve ali zalitja kanalizacije, poškodbe vodovodnega omrežja. Hkrati s tem se poveča nevarnost epidemij – zaradi morebitne okužbe pitne vode.

Žal je občino Krško tudi letos prizadela poplava. Najprej je začela nevarno naraščati reka Sava, na kar je bilo prebivalstvo pravočasno opozorjeno, ki pa se je kasneje umirila. Zato pa je reka Krka "potolkla vse svoje rekorde" in je narasla na 388 cm (merjeno v Podbočju). To je najvišji zabeležen nivo reke Krke v zadnjih dvajsetih letih pri nas.

Prebivalstvo je bilo z naraščanjem reke Krke seznanjeno, aktivirani so bili civilna zaščita in gasilci, tako da razen velike materialne škode (ki se sedaj ocenjuje) ni bilo hujšega. Najhujše so bili prizadeti mesto Kostanjevica ter vasi Malence in Koprivnik, ki so jim bile več dni pretrgane komunikacije. Prav tako se je v občini zaradi dolgotrajnega deževja sprožilo več plazov, ki so poškodovali predvsem komunalne ceste.

Upajmo, da se poplave kmalu ne bodo več ponovile. Vendar kljub temu ne bo odveč (že zaradi tega, ker smo na poplavnem območju) ponovno objaviti navodila za ukrepanje pred in med poplavo ter po njej.

Ukrepi pred poplavo

– Imejte prenosni radio, žepno svetilko in rezervne baterije.

● Če prebivate v predelu, kjer so možne poplave in nanje kažejo tudi vremenske razmere, vključite radijski sprejemnik in spremljajte poročila.

● Iz nižjih prostorov in kleti umaknite hrano, premičnine, dokumente, denar in ostale dragocenosti v višje prostore zgradb.

● Napolnite posode s pitno vodo, ker obstaja možnost motene preskrbe z vodo.

Kostanjevica (Foto: S. Sintič)

● Živino umaknite v višje ležeče predele in ji pripravite začasno bivališče – pri tem vam bo pomagal in vas usmerjal štab civilne zaščite.

● Če imate čas, namažite strojno opremo, ki je ne morete umakniti pred vodo, pospravite dvorišče in zavarujte predmete, ki jih voda lahko odplavi.

● Če ste prisiljeni zapustiti dom, pred tem izklopite elektriko, plin in vodovod.

Ukrepi med poplavo

● Če se niste uspeli umakniti in ste ostali na poplavljenem območju, se umaknite v višje predele stavbe in kličite na pomoč, ponoči pa si pomagajte s primernimi svetili. Ob sebi imejte tudi kakšen predmet, ki dobro plava in se ga lahko oprijete.

● Izogibajte se območij, ki so lahko nenadno poplavljeni.

● Ne skušajte prečkati vodnega toka, kjer vam voda sega do kolen.

● Ne skušajte z avtomobilom prečkati poplavljenih cest, saj lahko ostanete ujeti v vodni pasti.

● Ne približujte se rečnim brežinam, ker so lahko zaradi erozije spodjedene.

● Spremljajte informacije, ki jih preko radia in TV posredujejo pristojne službe in organi. Za informacije in pomoč se vedno lahko obrnete tudi na Center za obveščanje občine Krško, tel. 985.

Ukrepi po poplavi

- Ne uživajte sveže hrane, ki je bila v stiku s poplavljeno vodo.
- Ob poškodbah vodovodnega omrežja ne pijte vode, dokler ni sporočeno, da je neoporečna, predvsem pa ne pijte vode iz vodnjakov.
- Ne uporabljajte električne instalacije in aparatov, ki so bili poplavljeni, dokler jih ne pregleda strokovnjak.
- Obvestite pristojne službe o prekinitvi telefonskega, električnega, vodovodnega ali plinskega omrežja ali sporočite to Centru za obveščanje, 985.

Kostanjevica (Foto: S. Sintič)

Še nekaj napotil za čimprejšnjo osušitev prostorov

A. Iz prizadetih zgradb je potrebno takoj odstraniti vse gradbene elemente, ki so močno navlaženi in bi jih bilo potrebno prej ali slej zamenjati. S tem bi pospešili izsuševanje vitalnih delov zgradbe.

B. Prizadete prostore je potrebno ogrevati, postopek je odvisen od načina ogrevanja, ki se že sicer uporablja v določenem objektu.

985
CENTER
ZA OBVEŠČANJE

1. Objekti s centralnim ogrevanjem:

- V poplavljenih prostorih je potrebno zagotoviti intenzivno ogrevanje.
- V kotlovnica, ki so bile poplavljene, je potrebno vso instalacijo očistiti. Priporočamo, da to prepustite ustreznim strokovnjakom, instalaterjem centralne kurjave.
- Vodo v kotlih je treba segreti na 70-80 stopinj Celzija in jo spustiti v radiatorje prostorov, ki jih sušimo. S tem bomo dvignili površinsko temperaturo zidov in omogočili izhlapevanje vlage. Istočasno pa moramo take prostore intenzivno zračiti: najprej pustimo, da se prostor dobro ogreje, nato odpremo okna in vrata, da naredimo preprih, da se zrak zamenja, in ponavljamo postopek.

2. Objekti brez centralnega ogrevanja:

- Preveriti moramo, ali električna napeljava prenese priključev večjih električnih kaloriferjev (pri preobremenitvi obstaja možnost požarov). Če se ob priključitvi kaloriferja izklopi varovalka, je instalacija preslaba. Postopek sušenja je enak kot zgoraj.
- V prostorih, kjer so peči na trda goriva in so bile poplavljene, je potrebno najprej osušiti le-te: počasi kurimo s papirjem in nekaj trskami, da se peč sama osuši skozi dimnik. Takojšnje močno kurjenje lahko povzroči poškodbe (razpoke, kjer uhaja ogljikov monoksid), ki so lahko smrtno nevarne.
- Uporabne so tudi plinske peči, vendar jih ne priporočamo za prostore, kjer se dalj časa zadržujejo ljudje (porabijo preveč kisika).

Vse naprave naj ogrevajo zrak in ne direktno prizadete površine, saj to lahko povzroči še hujše poškodbe kot poplava. Grelna telesa naj bodo postavljena tako, da niso v neposredni bližini vnetljivih materialov.

Sekretariat za obrambo
Občinski štab za civilno zaščito

POKLIČITE NAS V VSEH PRIMERIH, KO SO OGROŽENA ČLOVEŠKA ŽIVLJENJA IN MATERIALNE DOBRINE IN

1. V PRIMERU VEČJIH PROMETNIH IN DRUGIH NEZGOD;
2. OB POŽARIH IN EKSPLOZIJAH;
3. PRI POJAVU NALEZLJIVIH ALI DRUGIH BOLEZNI;
4. OB PREKINITVI ELEKTRIČNEGA TOKA ALI POMANJKANJU VODE;
5. OB NEVARNOSTI SNEŽNIH IN ZEMELJSKIH PLAZOV ALI ZAMETOV;
6. V VSEH OSTALIH PRIMERIH POTREBE OBRAMBNEGA IN SAMOZAŠČITNEGA UKREPANJA.

NAŠ GLAS

NAŠ GLAS – SKUPŠČINSKE DELEGATSKE INFORMACIJE – Izdaja: INDOK center Skupščine občine Krško – Naklada: 2400 izvodov – Odgovorni urednik: Ivan Kastelic – Uredništvo: CKŽ 12, 68270 Krško, telefon: (0608) 21-868 – telefax (SO Krško): (0608) 21-828; 21-678 – Tisk in grafična priprava: Papirkonfekcija – predelava papirja in grafične storitve

Krško, d.o.o. – Glasilo je oproščeno temeljnega in posebnega davka od prometa proizvodov na podlagi mnenja Republiškega sekretariata za informiranje št. 23-91 z dne 25. junija 1991 – Za točnost podatkov in informacij, ki so objavljeni kot uradna obvestila, pojasnila ali strokovna gradiva, odgovarjajo posamezne službe, organi oziroma strokovni delavci, ki so pod temi besedili podpisani. – Rokopisov in slik ne vračamo.

Še en pogovor o regionalizmu

Vztrajno ZA regijo Posavje

Regija naj bi bila nujen vmesni člen med republiko in bodočimi občinami, ki bodo manjše in bodo imele manj pristojnosti od dosedanjih, saj bi delovala kot nekakšno varovalo pred preveliko centralizacijo oblasti. Posavje je za tako ureditev še posebej zainteresirano, saj je pomanjkanje take integracije v preteklih letih omogočalo pomikanje posameznih posavskih občin zdaj pod en, zdaj pod drugi center, s tem pa oviralo na eni strani že načrtovanje razvoja, na drugi strani pa kontinuiteto pri razvojnih prizadevanjih, ki bi edina lahko pripeljala do želenih skupnih ciljev.

Pogovor o ustavi in ureditvi regionalizma v njej je konec novembra sklical posavski odbor občinskih Strank demokratične prenovе in nanj povabil tudi predstavnike drugih strank ter posavske delegate v republiški skupščini. Stališča Stranke demokratične prenovе Slovenije o regionalizmu in njeno prizadevanje, da bi bila ureditev Slovenije na regije v ustavi zapisana kot obvezna, sta predstavila **Peter Bekeš** (član komisije za novo slovensko ustavo) in **Mauricio Olenik** (član skupščinske komisije za lokalno samoupravo). Posavci so tako opredelili samo še potrdili in z vrsto primerov dokazovali potrebo po regijski upravni povezanosti brežiške, krške in sevniške občine. Čeprav je danes že znano, da rešitev, ki jo je zastopala SDP, v republiški ustavni komisiji ni bila sprejeta, ne bo odveč, če navedemo, s kakšnimi argumenti so udeleženci posavskega pogovora zagovarjali nujnost obstoja regije Posavje.

Silvo Gorenc (SDP Krško): "Evidentni so skupni problemi Posavja: infrastruktura, posegi v prostor (energetika); mejna lega, na kateri je v bodoče priča-

kovati velik pretok ljudi, blaga in idej, je lahko nov izziv, da se v Posavju skupaj dogovarjamo. Posavje ima velike potencialne razvojne moči gospodarstva s svojo izvozno orientiranostjo in dobrim startom v malem gospodarstvu."

Breda Mijović (Sevnica): "Obstoj regije v bodoče je zame tesno povezan z lokalno samoupravo. Težko se pogovarjam o tem, ker ne vem, kakšni so razlogi za spremembo sistema občin. Postavljam si vprašanje o pristojnostih bodočih občin. Če namreč ne bodo mogle odločati tudi o rabi prostora, se bojim, da bodo majhne, revne, demografsko ogrožene občine postale slovensko smetišče; če ne bo mogel nihče soodločati, bomo za par dinarjev nadomestka morali sprejeti vse. Tudi bodoča majhna občina bi morala imeti pravico soodločati."

Ker ne vemo za pristojnosti občin, tudi ne vemo, kakšne bodo pristojnosti regij. Če ne bo za vse veljaven enak model, se bojim, da država sploh ne bo prenesla pristojnosti na regijo. Če regija ne bo obvezna, kakšne bodo njene pristojnosti in kakšna zastopnost v dežel-nem zboru? Ne bo dobro, če bomo pustili, da bo to uredil zakon – pa kakor že bo. Če bomo občine tako drobili, kdo se bo boril za razvoj hribovitih, odmak-njenih občin?

Ivan Živič (Brežice): "Danes smo vendarle na višji stopnji kot pred 20 leti. Takrat smo prihajali v razne kombinacije, tako da smo v Brežicah rekli celo: Zakaj pa ne bi bili subregija Zagreba?! Kljub tradicionalnemu nezaupanju med občinami v Posavju je v teh 20 letih prišlo do bistvenih premikov: ustanovljena je bila posavska banka, zavarovalnica itd. Naša skrb in skrb države Slovenije bi morala biti za ta prostor posebna, da bi prebivalstvo stimulirali, da tukaj živi. Celo povojno obdobje se je praznil in je ostarelo, odhodi so še vedno veliki. Zato je regija za ta prostor bistvenega pomena, saj naj bi stimulirala ljudi, še posebno pa strokovne kadre, da bi ostajali tu. Regija torej mora biti. Usposobiti se mora za ekonomsko sodelovanje s Hrvaško, zlasti z Zagrebom. Uspeh junijske vojne pa je lahko samo dokaz za to, da je iz centra nemogoče obvladovati celo Slovenijo."

Metod Šonc (SDS Krško, delegat občine Krško v RS): "Med tako majhno občino (iz sedanje krške naj bi nastale 4, op. ur.) in državo res nekaj manjka. Kaj to je? V zboru občin sta dve tendenci: za deželo in za regijo. Za Posavce je interes regija, ne razumem pa pod tem, da bi morala ostati natanko v sedanjih mejah. Da bi se formirale stare dežele, nam ne ustreza, ker bi šli spet narazen in bi bil vsak zase na obrobju. Veliko stvari se bo uredilo z zakonom, pravi ustava, vse to pa vpliva na vsebino bodoče regije in o tem se bo, tako predvidevam, začela zelo intenzivna razprava."

Projekt ministrstva za ku

s pomočjo Jožeta Marinca uspe

Že prejšnja oblast je menda uvedla lepo navado, da so preko sredstev interesnih skupnosti sofinancirali samostojne kulturne projekte umetnikom, ki so bili že dovolj uveljavljeni, da so se lahko sklicevali na svojo kakovost. Republika je dala pol, občina pa je morala nabrati ostalo. Med te projekte se je letos uvrstil tudi akademski slikar iz Kostanjevice, Jože Marinč. Pravzaprav se je uvrstil že pred skoraj dvema letoma, 28. novembra pa smo videli rezultat njegovega snovanja.

V Dolenjski kulturni galeriji v Novem mestu je namreč dr. Jure Mikuž spregovoril okrog stotim zbranim gostom ob otvoritvi samostojne razstave del Jožeta Marinča. Glavni cilj celotne akcije je sicer podpora umetnikom pri njihovem delu, čeprav naj bi v načelu tudi občina pri vsej stvari iztržila iz tega neko korist. Na krškem sekretariatu za družbene dejavnosti smo izvedeli, da se je gospod Marinč skozi vsa leta v bistvu kar lepo oddolžil skupnosti: vselej je bil pri roki za vsako pomoč, kot mentor, član strokovnih ocenjevalnih komisij, kot (so)organizator likovnih kolonij Sremska jesen in pri Žolnirju ter še kje. Vseskozi pa je očitno pridno snoval svoj cikelus...

Na konferenci za novinarje, ki so jo pripravili pred otvoritvijo, smo izvedeli, da gre za prvo kompleksno Marinčevo razstavo po šestih letih, ko je zaključil cikelus Šelme. Na ogled je bilo 57 del, akrilov na platnu in mešanih tehnik na lesu, prvič na tako velikem formatu (tudi 243 x 244). Povejmo, da je postavitev razstave zasnoval dr. Jure Mikuž, direktor Moderne galerije v Ljubljani in da je sodeloval tudi pri urejanju kataloga, da so dela mišljena kot fragmenti, ki jih je možno povezati v celoto, zato so tudi v galeriji postavljena tesno skupaj.

Jože Marinč dela tako, da potrebuje čas za akumuliranje, nato pa lahko menda dokaj hitro spravi na svetlo (on sam se je izrazil: "V gib, potezo čopiča"), energijo in ideje, ki jih je nabral. Kakovost ga ni nikoli skrbela, nenehno razmišlja in dela, zato mu gre vse (ne le slikanje, tudi v življenju!), brez posebnega namena. Ko dela, dela obsežno, doma je menda pustil še kakih 50 slik, ki bi jih lahko še mirno dodal razstavi, in tudi ustvarjalne energije še ima dovolj. Potrebuje sicer počitek, a dela ima še za nekaj let, saj trdi, da ustvarjalnega naboja še ni izpraznil. Skoraj vse slike je končal že pred junijsko vojno, trdi pa, da je na slikah čutili napetost in slutnjo. Dela intuitivno, čustveno, zato so slike eruptivne, polne energije, ki žari iz njih. Slika na mizi, kar pomeni drug zamah čopiča, drugo perspektivo, možnost, da avtor hodi okrog slike... "Barve sem kar delal", pravi, "nekaterih sploh ne uporabljam! Ampak o tem sploh ne razmišljam. Slikam in šele potem, ko je končano, pogledam rezultat. Vse to sem si moral pridobiti, saj se pri slikanju tudi učiš, tudi, če se usmerjaš v moderen pristop. V prvem, kostanjeviškem ciklusu ("Šelma"), sem bil izven slike, tokrat sem

05 (437.12 dušbo)
NAŠ...
2. 12 / 1991

magati nabirati tudi za to razstavo. Sponzorji razstave so: Zavarovalnica Triglav d.d. Novo Mesto (generalni), Sekretariata za družbene dejavnosti občin Krško in Novo mesto, Sava papir, trgovsko podjetje za papir in celulozo.

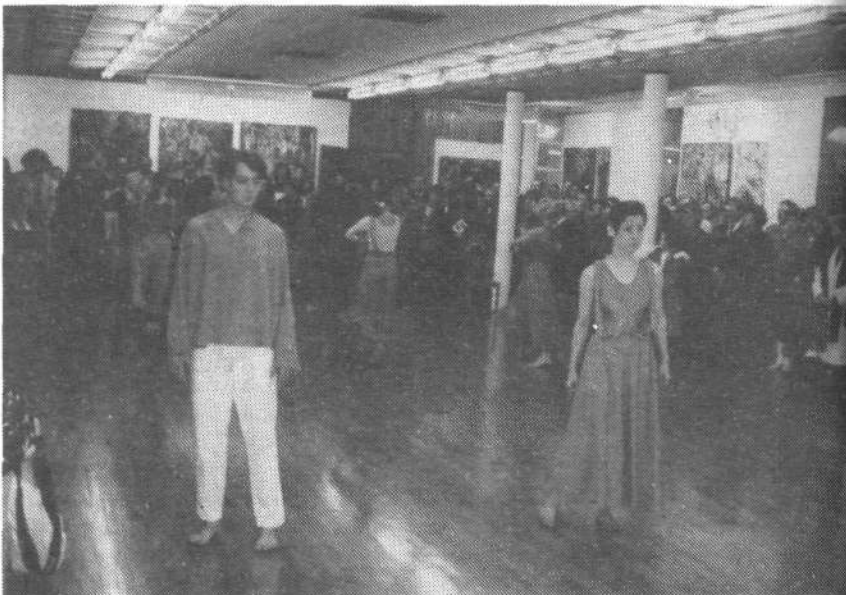
Steklarstvo Resnik in Hotel Sremič iz Krškega, Gostilna Žolnir iz Kostanjevice, Mizarstvo Gazvoda in Oprema - Osolnik Milan iz Novega mesta, Parketarstvo Pirc iz Leskoveca, Ferdinand Kenszler, Internationaler Messebau, Meubach - Lauten in Grafos Ljubljana.

vanjo vstopil. Sedaj pa sem prišel na misel, da bi svoje slike umetno uničeval. Ne vem še, kako. Trdo delo bo, preden to odkrijem..."

Medtem bo gotovo moral tudi še poiskati takega sponzorja, tako, kot jih je moral po-

na. Katalog razstave je v 600 izvodih izdala Dolenjska galerija, pri njem pa so sodelovali: dr. Jure Mikuž (besedilo), Blaž De Gleria (oprema), Zvone Pelko in Ljubo Potočnik (fotografija).

Plesna točka ob otvoritvi – pred številnimi obiskovalci! Dolenjska likovna galerija si prizadeva postati likovno središče. Marinč je že tretji letošnji razstavljaec, ki ni z Dolenjskega.